

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVI. letnik.

V Ljubljani, maj 1909.

V. zvezek.

Tretja nedelja po veliki noči.

(Praznik varstva sv. Jožefa.)

Zakaj ima sv. Jožef častni naslov posebnega variha.

Ti bodi čez mojo hišo... Glej, postavil sem te čez vso... deželo.

Gen. 41, 41.

„Malo časa“, o katerem govori Zveličar v današnjem evangeliju, so bile po razlagi sv. Krizostoma (hom. 78.) tiste ure, v katerih je bil po svoji smrti do vstajenja ločen od svojih učencev; „malo časa“, da so se zopet videli, je tistih 40 dni, katere je pred svojim vnebohodom še na zemlji med njimi prebival. Po razlagi sv. Avgušтина (tract. 101.) pa se čas od vnebohoda Kristusovega do njegovega prihoda ob poslednji sodbi lahko imenuje „malo časa“, posebno pa v primeri z večnostjo. Saj pravi sv. pismo: „Tisoč let je pred tvojimi očmi kakor včerajšnji dan, ki je minul.“ (Psl. 89, 4.) — Besede „malo časa“ pa lahko obrnemo tudi na svoje življenje; kajti našega življenja čas hitro teče, staramo se, da komaj zapazimo, in naša leta kakor sanje mimo gredo. Zares! le malo časa traja naše življenje, in vendar, dragi v Kristusu, ta kratki čas je silno imeniten, ker je od njega dobre porabe odvisno naše zveličanje. V tem času imamo prevažno nalogo: Bogu zvesto služiti in si tako zagotoviti večno življenje.

Ker je pa človek po naravi, ker se mu na potu čednosti stavi toliko zaprek in ga zalezujejo dušni sovražniki, zato mu je Bog na potu v večnost odločil zanesljive vodnike in mogočne varihe, ki mu lahko prav svetujejo in kažejo pravo pot, pa tudi s svojo zdatno besedo podpirajo njegove želje in prošnje v nebesih. Med takimi vodniki in varihmi imamo poleg angelov varihov blaženo Devico Marijo, pa njenega čistega ženina svetega Jožefa, katerega spomin sveta Cerkev uprav danes obhaja. Da katoliška Cerkev pripisuje sv. Jožefu posebno čast in oblast, spoznamo ravno iz tega, ker mu je vpeljala več praznikov v počestvenje. Tako obhaja ona pri nas kot zapovedani praznik njegov smrtni dan 19. marca; kot sopraznik pa njegovo zaroko z blaženo Devico Marijo 23. januarja; in tretjo nedeljo po veliki noči praznik varstva sv. Jožefa. Primerno bo torej današnjemu dnevu, ako vam odgovorim na vprašanje:

Zakaj zasluži sv. Jožef častni naslov posebnega variha?

Ker je bil sv. Jožef zvest v svojem imenitnem poklicu, zato ga je Bog v nebesih visoko povzdignil, za blaženo Devico Marijo mu je odkazal prvi prostor. Kakor je nekdanji egiptovski kralj mladeniča Jožefa obdal z veliko častjo in oblastjo, tako je storil Bog s svojim zvestim služabnikom, rekoč: „Ti bodi čez mojo hišo . . . Glej postavil sem te čez vso . . . deželo!“ Nam ljudem pa, ki še hodimo po tej solzni dolini in mnogokrat potrebujemo pomoči, kliče s tistimi besedami, kakor nekdanji kralj Faraon ljudstvu, ki ga je prosilo kruha v času lakote: „Pojdite k Jožefu!“ (Gen. 41, 55.) Zatecite se v njegovo varstvo, on vam bo pomagal! In zares!

1. Sv. Jožef je varih otrokom. Po pravici se sme tako imenovati, ker glejte, oče nebeški sam je svojega ljubega Sinu, božje Dete, izročil v varstvo sv. Jožefu. Ko je grozni Herod Jezuščku po življenju stregel, je Jožef koj vstal, „vzel otroka in njegovo mater v noči ter bežal v Egipt.“ (Mat. 2, 14.) Tam je ostal do Herodove smrti. Ko se potem na angelovo povelje vrne v Palestino, noče v Judeji ostati iz strahu za božje Dete, ker je bil Arhelaj enako grozovit kot njegov oče. V spanju opomnjen je šel na Galilejsko (Mat. 2, 23.) v mesto Nazaret, kjer je potem prebival z božjim Detetom.

Ker pa je Jožef tako očetovsko skrbel za Jezuščka, zato ga smemo imenovati variha otrok. In Jezušček, katerega gledamo na njegovih podobah v njegovem naročju ali pa poleg njega, navdihnil mu je posebno ljubezen do otrok. Tudi njemu lahko na jezik položimo besede Jezusove: „Pustite male k meni priti, in nikar jim ne branite, ker takih je nebeško kraljestvo.“ (Mat. 19, 14.) Ako k meni pridejo, bodo gotovo prispeli k Jezusu, k začetniku vsega blagra.

Krščanski starši! oglejte se okrog za pomoč, izvolite si Jožefa za variha svojih otrok; saj je to potrebno. Koliko Herodov in Arhelajev je še dandanašnji, ki strežejo vašim otrokom po življenju, po dragocenem dušnem življenju. Strašna je grozitev božja zoper zapeljivce nedolžnih: „Kdor katerega teh malih... pohujša... (Mat. 18, 6, 7.) — ali vendar je zapeljevanja dosti na svetu... koliko nespodobnega, spotakljivega, nesramnega govorjenja, petja, dejanja... od lastnih bratov, sester, morda celo staršev!... Odgoja vaših otrok bi morala biti podobna odgoji božjega Deteta. Torej pojdite k Jožefu, on vas bo učil, kako jih vzgajajte ne le za ta svet, ampak veliko bolj za nebesa. On vam bo pokazal, kako napeljujte mlada srca k ljubezni božji, k čednosti. Po zgledu njegove vzgoje smete upati, da jih boste enkrat zbrali krog sv. Jožefa v nebesih.

2. Sv. Jožef je poseben varih zakonskim. Zakaj tudi on je v zakonskem stanu živel in izkusil več težav in križev kakor vsak drugi. Skrbi in strahu je dosti prestal zavoljo Marije in ravnotako zavoljo božjega Deteta. Zato ima usmiljenje z zakonskimi ljudmi, ki živé v enakih okoliščinah. Ker je bila ljubezen in zastopnost med njim in Marijo večja kakor med vsemi drugimi zakonskimi, zato on izprosi zakonskim posebno mir, zastopnost in ljubeznivost. Če torej razpor vlada med zakonskimi, ako se je prava ljubezen, katero so si obljubili pred oltarjem ob poroki, skalila, o, takim veljajo besede: „Pojdite k Jožefu in kar vam poreče, storite!“ Blagi, tihi Jožef vam bo srce omečil, on vas bo potolažil v bridkosti in dušnih nadlogah, on vas zagotovi svoje priprošnje v nebesih — — torej hiti danes, krščanski oče! — mati! pred njegovo podobo ter reci z besedami svetega pisma: „Sv. Jožef, bodi ti čez mojo hišo.“ In ako si boste njega postavili za variha in gospodarja svojih hiš, potem se bo vanje preselil blagi mir, lepa zastopnost med možem in ženo, med starši in otroci, med gospodarjem in družino; sreča vam bo zopet cvetela.

3. Sv. Jožef je varih čistim dušam; on je zaščitnik mladeničem in deklicam. — Kako čudežno, nebeško se žari brezmadežna Devica Marija — najlepši zgled, veselje in slast angelov in ljudi? Sv. Duh sam ji daje spričevalo: „Vsa si lepa, prijateljica moja, in madeža ni na tebi.“ (Cant. c. 4, 8) In glejte, ta prečista kraljica vseh devic se v varstvo izroči sv. Jožefu, ker med izraelskimi mladeniči in možmi ga ni čistejšega in nedolžnejšega. To je Bog čudežno razodel; kajti na povelje velikega duhovna so morali vsi mladeniči iz hiše Davidove prinesiti v tempelj palice; — pa le Jožefova je ozelenela in se razcvetela v zalo lilijo; na tem so vsi spoznali, da je po božjem sklepu samo on vreden zaročen biti sv. Devici. Tako je on postal varih in soprog Marijine čistosti in je bil po božjem razodenju priča skrivnosti, ki so se takrat vršile in še svetu niso bile znane.

Ker je pa Jožef v tako ozki zvezi z Marijo, zato je poseben varih čistim dušam! Krščanski mladeniči in device! poleg Marije izvolite si tudi Jožefa za svojega zaščitnika, zato, da ne izgubite prezalega bisera — sv. čistosti. „O kako lep je čist rod v svetlobi (svoje čednosti); zakaj njegov spomin je večen, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh.“ (Modr. 4, 1.) „Nobena cena ni vredna zdržne duše.“ (Sir. 26, 20.) S takimi besedami povzdiguje sveto pismo to angelsko čednost. — Pa ravno v tem oziru je dokaj nevarnosti. Koliko nas vznemirja lastna počutnost in moti našega duha, ki želi angelom enak ostati! Ako se človek že od mladosti ni privadil resne krotitve, stane ga silno boja in premagovanja. — In kaj vse ne stori zapeljivi svet, da bi potrgal ta lepi, snežnobeli cvet, ki najbolj zaljša Adamove otroke! Vzbuja slast in strast, v podobah in bukvalih razliva sladki strup, vabi na izprehode, zabave, veselice, da bi le ložje rahli čut sramežljivosti zadušil in polagoma zapeljal v greh. Da splošni zopernik naših duš, satan, taka prizadevanja s svojim zalezovanjem močno podpira, to je le njegovo veselje. — Pri tolikih nevarnostih kam se boš zatekla za pomoč, krščanska mladina, kakor k tistemu, ki lilijo, znamenje čistosti, v rokah drži? Pri vsem svojem dejanju in nehanju obnašaj se tako, da bo sv. Jožef mogel pri tebi ostati; vse izkušnjave boš premagala — in krona deviška ti ne bo izostala.

4. Sv. Jožef je varih katoliške Cerkve. — Ni se čuditi, da svet, ki noče razumeti božjih reči, vedno preganja nevesto Kristusovo. Resnica in laž, luč in tema se ne moreta pre-

našati. Kristus je tako črtenje napovedal svojim učencem: „Če vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil. Ako bi bili od sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jaz od sveta odbral, torej vas svet sovraži... Hlapec ni večji kakor njegov gospod. Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali.“ (Jan. 15, 18—20.) Napoved Zveličarjeva se je skozi vse veke izpolnjevala, kakor nam cerkvena zgodovina spričuje. Cerkev in njene služabnike so preganjali včasih bolj zvito in prekanjeno, včasih bolj drzno in grozovito. In še zdaj nevesta Kristusova nima povsod tiste prostosti, katero potrebuje v izvrševanju svojega poklica. Sosebno njen poglavar, rimski papež, se nahaja v silno žalostnih in neugodnih razmerah.

Odkod je pričakovati pomoči za sv. Cerkev? Posvetnih mogočnežev pomoč je zelo nezanesljiva. Veren katoličan obrača svoje oči proti nebesom. Saj tam bedi nad sv. Cerkvijo njen varih, sv. Jožef. Veliki papež slavnega spomina Pij IX., je vseh katoličanov oči nanj obrnil. Ker je bil Jožef vreden spoznan, da je skrbel za vso božjo družino, jo varoval in jo rešil iz mnogih nevarnosti na zemlji, gotovo bo on s svojo mogočno priprošnjo v nebesih najbolje podpiral veliko družino božjo v katoliški Cerkvi. Oziraje se na besede svetega pisma: „Postavil ga je Bog Gospodarja svoji hiši,“ je Pij IX. l. 1870. dne 8. decembra svetega Jožefa slovesno oklical za variha ali zaščitnika katoliški Cerkvi.

Zato pa mi, njeni zvesti otroci, hitimo k njemu ter ga prosimo, naj varuje sv. Cerkev, varuje svetega očeta Pija X., varuje duhovščino, naj varuje vse, ki pospešujejo čednost in krščansko življenje.

5. Sv. Jožef je varih vseh, ki so v kakršnikoli stiski in nadlogi. — Med takimi smo bolj ali manj mi vsi. Saj že potrpežljivi Job (14, 1.) pravi: „Človek, od žene rojen, le malo časa živi, in je z velikimi nadlogami obdan.“ A ni nam treba obupati, naj se reva in stiska imenuje, kakor hoče, le pojdimo zaupljivo k Jožefu, on nam more in hoče pomagati. Sv. Terezija, posebna častivka sv. Jožefa, nam zagotavlja, da ji je v vseh zadevah pomagal. Seveda je ona z veliko večjo vdanostjo v voljo božjo prosila kakor pa navadno kristjani, ki hočejo biti koj uslišani, na prvi očenaš in še v stanu smrtnih grehov. Pravi častivci Jožefovi pa ravno v sedanjem času, ko se je njegova pobožnost razširila, zadobivajo veliko milosti in so čudovito uslišani, kakor se bere v raznih poročilih (Sendbote d. hl. J.) — Zato pa pojdite k Jožefu, vi ubogi in stiskani, ki veliko zdihujete

v svoji revščini. Glejte, tudi sv. Jožef je bil reven. Uboštvo in zaničevanje je izkušal, bržkone obilneje kakor vi. On bo imel usmiljenje z vašo revščino; on bo naklonil krščansko ljubezen premožnejših, da bo pomagano vaši revji; vam pa bo izprosil vdanost v voljo božjo.

Pojdite k Jožefu! vi marljivi rokodelci, ki v potu svojega obraza ves ljubi dan trdo delate, kakor se je trudil nekdaj tudi sv. Jožef. On vas bo naučil, kako vi svoje delo posvečujete, da ne boste delali le za plačilo tega sveta, ampak da bo trud tudi za vaše zveličanje kaj koristil. On vam kaže, kako si morete, ako trdno v Boga zaupate in izpolnjujete njegovo voljo, božji blagoslov pridobiti, da boste tudi z majhnimi zasluški pošteno shajali in svojo družino preživili, kakor sv. Jožef.

6. Slednjic je sv. Jožef varih umirajočih. — Smrt, sodba, pekel, nebesa, to so besede, ki vsakega, posebno grešnika, vzdramijo in pretresejo. Lahkomišljen bi bil človek, če bi ga ne presunile; saj ne piše zastonj sv. Pavel (Hebr. 10, 31.): „Strašno je pasti v roke živega Boga.“

Če se pa vsak boji smrti, kaj mu more vendar grenko smrt posladiti? Sveta vera nam ponuja več tolažil, in eno med temi sv. Jožefa kot variha in pomočnika ob smrtni uri. Blizo 30 let je Jožef zvesto opravljal službo, od Očeta nebeškega prevzeto, vso svojo ljubezen je posvetil Jezusu in Mariji. Ko je dovršil svojo nalogo, je umrl v naročju Jezusa in Marije. O njem se pač lahko reče, da je zaspal v Gospodu. O sladka, lepa smrt, če je Jezus sam pri njej!

Zato pa je sv. Jožef poseben varih umirajočih. Tista ura pa bo za nas vse prišla prejalislej; takrat bomo najbolj potrebovali pomoči, ko se hudi duh prizadeva dušo pogubiti. Sv. Alfonz Ligvorij pa nam svetuje, naj se le zaupljivo zatečemo k sv. Jožefu, ker je on dobil moč zoper hude duhove, ki ob smrtni uri napadajo. Zato pa že danes prosimo: Sv. Jožef, vstani, vzemi Dete in njegovo Mater in pridi na pomoč vsem smrtnobolnim, vsem umirajočim, odženi peklenskega Heroda, da ne bo mogel škodovati njih dušam. Če pa nam Jožef in Marija pokažeta milo obličje Jezuščkovo, potem se bo naša duša ločila v miru.

Glejte, ljubi moji! tako zasluži sv. Jožef s spolno pravico častno ime: varih ali zaščitnik. Kot varih božjega Deteta in njegove sv. Matere je on zaščitnik otrokom;

kot nedolžni mladenič in čisti ženin je varih zakonskim in vseh čistih duš; kot glava sv. Družine je res zavetnik velike rodovine božje na zemlji, katoliške Cerkve; kot skrben rednik in krušni oče je pomočnik vseh stiskanih in zavoljo svoje blažene smrti v naročju Jezusa in Marije je varih umirajočih. — Zato pa se danes zatečemo vsi k tebi, sv. Jožef, da bomo deležni tvojega varstva v življenju in smrti. Amen.

Ant. Žlogar.

Četrta nedelja po veliki noči.

Nezadovoljnost pa zadovoljnost.

Za vas je dobro, da jaz grem.

Jan. 16, 7.

Te besede Gospodove nam pričajo, da je tisto, kar se ljudem zdi nesreča, po sodbi božji le sreča. Ali se je moglo učencem primeriti kaj bridkejšega, in če le po svoji slabi pameti sodimo, bolj škodljivega, kakor je bila izguba njihovega Učenika, kateremu so bili iz srca vdani? Da bi hodili za njim, so bili vse zapustili, ker so strmeli nad nebeškimi nauki, ki jih je oznanoval, nad velikimi čudeži, ki jih je delal; zato skoro niso mogli umeti, da se bo kdaj ločil od njih ter jih same pustil. Ali se ne zdi njihova žalost zavoljo Jezusovega odhoda k Očetu, ki se jim je zdel kot njih največja nesreča, nekako opravičena? In vendar so žalovali po zatrdilu Gospodovem čez nekaj, kar jim je v resnici bilo v korist, kakor se razvidi iz besed: „Za vas je dobro, da jaz grem.“

Tudi mi, dragi v Kristusu, se imamo iz tega učiti, da nam bridkosti in trpljenja, ki nas zadevajo, toliko ne škodujejo, marveč koristijo. Dasi se ta resnica tolikokrat oznanjuje in dokazuje, vendar izkušnja uči, da se ljudje v nadlogah, ki jih obiskujejo, mesto da bi jih voljno prenašali, silno žalostijo, obupavajo. Dokler se človeku dobro in po volji godi, hvali Boga in je zadovoljen z njegovimi naredbami. Če pa se nebo njegove sreče zatemni, če pride preganjanje, bolezen . . . potem je konec njegove vdanosti v voljo božjo, godrnja čez njegove naredbe, nezadovoljnost se polasti njegovega srca ter se kaže na njegovem obrazu.

Ker je nezadovoljnost tako pogostna med ljudmi, pomenimo se danes o njej, in sicer:

a) odkod izvira nezadovoljnost,

b) kako pregrešna je,

e) kako se je obvarujemo,

da bomo lahko zadovoljno živeli na zemlji ter srečno dospeli v nebesa.

I. Nezadovoljnost izvira iz kalnih studencev.¹ Prvi je:

1. pomanjkljivo spoznanje božje. Le tisti je nezadovoljen, ki Boga premalo pozna; ki ga torej ne pripoznava kot edinega delivca dobrot, kot najmodrejšega ohranjevalca vsega sveta; kdor ne misli na to ali ni prepričan tega, da se vse, kar se na svetu godi, zgodi po naredbi ali dopuščanju najboljšega nebeškega Očeta, da ima Bog pri vsem, kar se nam zdi trdo in težavno, kar ne dopada naši omejeni pameti, kar boli našo omehkuženo naravo, svoje najboljše, očetovske, zveličalne namene. — Kako so jadikovali Jožefovi bratje, ko je nastopila draginja in lakota v kanaanski deželi? Kak strah se jih je polastil, mislečih, da bodo morali oni in njihovi otroci lakote umreti? Ako bi se bili (živo) zavedali, da je ta stiska le pomoček v božjih rokah, ki jih po Jožefu, njihovem bratu, pripelje k sreči in blagostanju, če bi bili le trdo prepričani o božji previdnosti, ki vse vodi, gotovo bi ne bili v svoji zlovoljnosti tako tožili. — Ako bi bila vera v božjo vsemogočnost Jezusovo in njegovo najvišjo dobrotljivost v srcih apostolov utrjena že takrat, ko je nastal vihar na morju: ali bi bili tako malodušni in obupljivi?

Le čigar vera je omahljiva, čigar spoznanje božje previdnosti ni dosti utrjeno, le ta bo nezadovoljen.

Kdor Boga spozna kot najvišjega gospodarja, kdor je prepričan o njegovi modrosti in dobrotljivosti, bo v vseh razmerah vzkliknil: „Vse je prav naredil — kar Bog stori, je prav storjeno,“ — tak ne bo kmalu zlovoljen. Pomočkov pa Boga vedno bolj spoznavati, ima kristjan dovolj, torej se zbog nevednosti ne more izgovarjati.

Kakor je nezadovoljnost grešna v svojem prvem studencu, tako je tudi v drugem, ki se imenuje:

2. napuh. Ako človek zaslepljen po ošabnosti izpred oči izgubi neizmerno daljavo med Bogom in seboj, če si pripisuje večjo modrost, kakor dopušča omejena pamet človeška, če si

¹ Cf. Predigt. Entwürfe von Fr. Pollaschek. Olmütz, 1850, III., 175 sq.

prilastuje večjo čast in večje zasluge, kakor jih v resnici ima: postane nezadovoljen z božjim vladanjem in z lastno usodo, zlovojen je zbog svoje ubožnosti, nizkega stanu, svojega trpljenja . . . misli, da ni zaslužil vsega tega, kar se mu zdi nadležno, meni, da je vreden pač boljše usode. Ako bi pa bil ponižen ter pomislil na svoje napake in morda velike grehe, ki mu odvzamejo pravo čast pred Bogom, in bi prednosti in lepe lastnosti drugih ljudi priznaval, gotovo bi ne godrnjal, temuč bi zvesto in goreče deloval na tisti stopnji, katero mu je odkazala previdnost božja.

3. Tretji kalni studenec, iz katerega izvira nezadovoljnost, je nevoščljivost. Če bi se vsem ljudem tako godilo, kakor nezadovoljnežu, če bi tudi te obiskala revščina, bolezen, obrekovanje, preganjanje, nesreča . . ., ki njega zadevajo, potem bi se ohladil, bi bil zadovoljen. Ker pa druge vidi bogateje, imenitneje, srečnejše, kakor je sam, je njegovo oko hudobno in nevoščljivo, njegovo srce nezadovoljno. V čigar srcu pa prebiva sv. ljubezer, on vsakemu dobro želi, vsakemu svoje privošči, veseli se blagostanja svojega bližnjega, veseli se z veselimi, žaluje z žalujočimi: zato beži od njega nezadovoljnost, zadostuje mu, kar mu je podelila dobrotljivost božja, in to uživa v miru. Le nevoščljivost skali tako srečo in zadovoljnost.

II. Že iz teh kalnih studencev, iz katerih izvira nezadovoljnost, sklepamo, da je za kristjana zelo škodljiva in celo pregrešna. Nezadovoljnež se pregreši:

1. zoper Boga. Kajti njegova nezadovoljnost je pravzaprav graja božje modrosti, dobrotljivosti in očetovske vlade. Četudi naravnost ne reče: Bog ne vlada prav, ni moder — dobrotljiv — pravičen — vendar kaže svoje mišljenje v godrnjanju in slabovoljnem obnašanju. — Nezadovoljnež je tudi nehvaležen svojemu Bogu. Kako hitro pozabi dobrote božje! Ako nastopi bridka ura in trpljenje, pozabi na vesele, jasne, srečne dneve, ki mu jih je že Bog dal doživeti; po enem obiskanju božjem se več ne spominja neštevilnih milosti, ki jih je že prejel, le tožbe in zdihovanja prihajajo iz njegovih ust. In morda je prejemal celo več radosti in blagoslovov, kakor pa bridkosti in kazni! Ali se ne spodobi, da se jih zdaj v dnevih svoje nadloge spominja v svojo tolažbo in pokrepčanje? Tako je nehvaležen do tistega Gospoda, v čigar roki se tudi bridkost izpremeni v blagoslov.

2. Nezadovoljnež se pregreši zoper samega sebe, ker ga nezadovoljnost zadržuje na potu čednosti; vsaj se

v njem zmanjšuje prva in najvišja čednost, ljubezen do Boga, in s tem tudi ljubezen do vsega dobrega. Kdor je namreč nezadovoljen s svojimi višjimi, se ohladi v ljubezni in vdanosti do njih in nič z veseljem ne izpolnjuje njih povelj kvečjemu s čmernostjo. Nezadovoljnost zapelje še v druge grehe, v častihlepnost, v lakomna poželenja, zato jemlje človeku mir vesti in spodjeda nit življenja. Kakor rja uničuje železo, tako nezadovoljnost človeško srce. Kako da le zadovoljnost notranji daje mir, spričuje naslednja dogodba.¹

Živela sta v nekem trgu dva soseda, eden je bil čmeren, nezadovoljen bogataš, drugi reven črevljar. Črevljar je delal pridno, molil in prepeval preproste pesmice. Bogati sosed mu to zavida in zato sklene ogreniti mu dobro voljo. Ko črevljarja ni doma, se splazi v njegovo hišico ter mu postavi mošnjiček denarja na mizo. Črevljar, domov pridši, najde denar ter se prestraši in žena z njim. Odkod denar? to se ne da uganiti. Jeli ga nam je kdo daroval? na to skoraj ni misliti. Medtem pa se mora vendar shraniti. Pride večer — preproste pesmice ni več, le malo molitve; noč brez spanca, zarana ni jutranje molitve ni petja, dopoldan nič dela, opoldan jed ne diši. Bliža se zopet večer; črevljar v skrbeh pravi ženi: „Nihče se ne oglasi, nobenega sledu; nazadnje bo še ta lep znesek celo najin. Saj so čudeži še mogoči. Ali kje se najvarnejše skrije? Najboljše v postelji, v slami.“ Reki položi zaklad v slamo in sebe na slamnato postelj. Zopet ni večerne molitve ni petja, ni spanja, ni jutranjega pozdrava, a že se oglašajo krokanje, vriš splasene vesti. „Žena — pravi — utegnil bi vendar danes kdo priti po denar, neka slutnja me izpreletava. Jaz ostanem v postelji. Če bi kdo hotel z menoj govoriti, reci, da sem bolan in moram ostati v postelji.“ Tisti dopoldan res pride nekdo, in sicer bogati sosed. Ne da se odpraviti, temuč kar naravnost gre k postelji, se vsede ter pomiluje ubogega soseda; slednjič še zastavi vprašanje; če ni našel mošnje z denarjem? Črevljar zbledi; a o tem ne ve ničesar. Bogatin postane resen in govori o sili ter slabih nasledkih. Osramočeni črevljar vstane, privleče mošnjo, in bogat n je zopet nese na pravi dom. Tisti večer se pri črevljarju zopet sliši molitev, in drugo jutro se spet povrne petje v njegovo hišo. — Še dokaj srečen konec. Glejte, kapital je še ležal v slami, in obresti so že rastle v duši: skrb in strah, zanemarjanje molitve in dela, zmešnjava in laž. Črevljar dá kapital nazaj in se znebi tudi obresti; borna postelj mu je zopet mehka, v njegovem srcu vzklije zopet petje in pokoj.

V tej podobi se spozna, v čem obstoji zadovoljnost in kako nezadovoljnost človeka pahne v razne pregrehe ter mu spodjeda in greni življenje. Nevolja in čmernost mu spridi vse veselje,

¹ Mehler, Belsp., II, 419.

nezadovoljnost mu je prava muka. Zato si cesar Antonin ničesar ni bolj želel, nego zadovoljnost, ko je zdihnil: „O moja duša, kdaj bo prišel čas, ko boš s svojim stanom zadovoljna in prepričana, da vse pride od Boga, da je vse dobro in zveličalno, in ko boš pritrdila vsemu, kar on odredi in dopusti!“

3. Nezadovoljnej se pregreši tudi zoper bližnjega. S svojim slabim zgledom zmanjšuje tudi pri bližnjem spoštovanje in ljubezen do Boga. S svojo čmernostjo in kislim obrazom greni tudi drugim življenje. Nezadovoljnej mnogokrat grdo in trdosrčno ravna s svojimi podložnimi. Zadržuje jih na potu čednosti, ko svojo jezo stresa nad njimi, ako mu govoré o čudnih potih božje previdnosti, ko si sami prizadevajo s potrpežljivostjo lajšati si bridkosti.

Nezadovoljnej dela rad zdražbe in prepire, škoduje drugim na časti in dobrem imenu, neti sovraštva med sosedi, in ker bi si rad pomagal ter brez truda le zlahka živel, sega tudi po tujem blagu, postane oderuh, goljuf, tat, ropar, ... včasih celo ubijavec ... ter pahne v nesrečo sebe in svojega bližnjega.

O gotovo veliko škodé povzročuje nezadovoljnost, pred Bogom in pred ljudmi človeku oropa dopadajenje; torej je naša sveta dolžnost, se je skrbno varovati.

III. A kristjan, naj si bo bogat ali ubožen, ima dovolj pomočkov, da se obvaruje te pregrehe ter zadovoljno živi na zemlji.

1. Pred vsem bodi prepričan, kar te sveta vera uči: da Bog vse prav stori. Njegova previdnost modro in očetovsko vse vodi in vlada. Vselej se moramo ponižno klanjati njegovim sklepom ter spoznavati, da so božje misli in božja pota druge misli in pota, kakor pa človeška. Četudi ne izprevidimo, zakaj in kako, vendar bodimo prepričani, da bo prav, kar Gospodu dopade. Apostoli po današnjem evangeliju tudi niso izprevideli, kako bo odhod Jezusov zanje koristen in osrečilen, in vendar Jezus pravi: „Za vas je dobro, da jaz grem;“ in res je bilo tako, ker jim je poslal drugega tolažnika. Če smo prepričani o tej resnici, smo lahko vselej zadovoljni z naredbami božjimi.

Živel je nekdaž pobožen mož, ki je imel navado pri vsem, kar se je zgodilo, zdihniti: „Vse prav.“ Hotel je s tem reči: Bog ima pri tem svoje najboljše namene — Zgodi se, da imeniten gospod pride ob svojega najlepšega in najljubšega konja, in ko se snideta s tem možem in mu to pripoveduje, pristavi en po svoji pobožni navadi: „Vse prav.“ Bogatin se je, meneč da je to

rekel iz škodoželjnosti, čutil tako razžaljenega, da je sklenil maščevati se nad njim, če bi bilo tudi z izgubo njegovega življenja. Zato ga samega k sebi povabi, kateremu vabilu oni pobožni mož ustreže, ničesar sluteč, da gre smrti nasproti. Že gre po stopnjicah, pa ima nesrečo, da pade ter si zlomi nogo, tako da so ga morali nesti proč, pri čemer zopet vzdihne: „Vse prav.“

Ko pripovedujejo to onemu bogatinu, se ta zamisli ter slednjič zdihne: „Zares vse prav — tako je on odšel smrti, jaz pa groznemu dejanju.“

Le premislimo svoje preteklo življenje, in našli bomo, da kar se je nam zdelo bridko in velika nesreča, da je imelo zveličalne nasledke za nas. O, ko bi mi vse to spoznali in ljubili Boga! — potem bi se vselej nad nami izpolnilo, kar pravi apostol: „Tistim, ki ljubijo Boga, se vse v dobro izide.“ — Ni treba sicer trditi, da človek pri svoji bridki osodi ne sme čutiti (ali razodevati) žalosti, saj to pravi celo Jezus o apostolih (Jan. 16, 20.), a vendar jih pravzaprav ne graja; le to je gotovo, da kdor je prepričan o božji previdnosti, ki vse vodi, v bridkostih ne bo nezadovoljen.

2. In če nas še pogled v preteklo življenje ne zadovolji, je pa vernozaupljiv pogled v prihodnjost dober pomočnik k zadovoljnosti. Kajti prihodnjost bo resnico, da Bog vse naše zadeve obrača v dobro, še bolj potrdila. — Pač se je žalostil in solzil egiptovski Jožef, ko je bil od bratov prodan tujim kupcem in od teh peljan v Egipt; a počakajte, da preteče nekaj let, in slišite tistega Jožefa, ki je takrat bridko jokal, reči svojim bratom (1. Moz. 45.): „K vaši sreči me je Bog poslal pred vami v Egipt . . . da boste ohranjeni na zemlji, in da morete dobivati jedi v živež. Nisem poslan po vašem naklepu, ampak po volji Boga.“ — Tako je Gospod tudi pogled učencev, ko jih je tolažil, obračal na prihodnjost, ki jih bo gotovo prepričala o koristi njegove ločitve. Tako je rekel tudi Petru, ko mu je umival noge: „Kar jaz delam, ti zdaj ne veš, vedel pa boš pozneje. (Jan. 13, 7.) — Pa naj si bodo pota, po katerih nas zdaj vodi previdnost božja, tudi temna in neizvedljiva; saj je še druga prihodnost, drugo življenje onstran groba, kjer zavesa pade in se božja modrost, dobrotljivost, skrbnost za nas pokaže v najlepši luči; tam bomo spoznali, da je bilo vse, kar je Bog odredil, prav storjeno, in bomo za to Boga hvalili in slavili.“

3. Nezadovoljnosti se obvarujemo, če skrbimo za čisto, mirno vest. „Nikar se ne boj, moj sin, revno sicer živimo,

pa veliko dobrega bomo imeli, ako se bomo Boga bali in se vsega greha ogibali in dobro delali.“ Tako se s Tobijevimi (4, 23.) besedami lahko tolaži vsak ubožec in stiskani, komur vest nič ne očita. Tako zadovoljni so bili od Savla preganjani David, v levnjak zaprti Daniel, v ognjeno peč pahnjeni trije mladeniči, Jožef in Marija v borni hišici Nazareški, apstoli ob preganjanju in neštevilni svetniki. Taka zadovoljnost se nahaja v bornih kočah, kjer se služi Bogu in ne hlepi po zemeljskih zakladih. Blagor onim, ki se najbolj trudijo za čisto srce, mirno vest, njim cvete prava sreča. Zato piše apostol (I. Tim. 6.): „Velik dobiček je pobožnost z zadovoljnostjo! Nič namreč nismo prinesli na ta svet; gotovo je, da tudi nič ne moremo odnesti. Ako pa imamo živež in obleko, bodimo s tem zadovoljni.“

Nikar torej ne pomnožujmo števila nezadovoljnežev, poslužujmo se pomočkov, ki nas vodijo k zadovoljnosti, potem se ne bomo pregrešili z godrnjanjem zoper božje naredbe, zamašili bomo vse kalne studence nezadovoljnosti, vkljub mnogim bridkostim v solzni dolini bomo zadovoljno vzdihnili: Gospod je vse prav naredil. Amen.

Ant. Žlogar.

2. O vprašanju: Kam greš?

Grem k njemu, ki me je poslal in nobeden izmed vas me ne vpraša:
Kam greš? Jan. 16, 5.

Nesli so k pogrebu otroka; pridružil sem se tudi jaz. Zvonovi so peli, a peli niso žalostno, ampak veselo angelsko pesem nedolžnemu angelu, katerega je smrt o pravem času odtegnila zmotam sveta. — Ko so pa otroka dejali v grob, in je zemlja padla na njegovo rakev, spomnil sem se na besede Gospodove: *Grem k njemu, ki me je poslal, in nobeden izmed vas me ne vpraša: Kam greš?* Nesli so potem pokopat mladeniča; tudi za njim so peli zvonovi, a peli so tako žalostno in otožno, da so mi solze v oči stopile. In ko so ga pogreznili v črno zemljo in je z mrzle lopate padla mrzla zemlja na njegovo rakev, so mi zopet prišle v spomin besede Gospodove, kakor bi jih govoril mladenič: *Grem k njemu, ki me je poslal, in nobeden izmed vas me ne vpraša: Kam greš?*

Nesli so nazadnje tudi sivolasega starčka. Nobeden ne joče za njim, nobeden ne žaluje in toži; le zvonovi milo pojo, pojo mu zadnjo, smrtno pesem v slovo; le duhovnik poje in moli v imenu Cerkve za njegovo dušo, da bi ji dal Bog srečno pot v večnost. — In ko prejme grob v svoje hladno naročje trudno starčkovno truplo, zopet mi doné na uho besede: *Grem k njemu, ki me je poslal, in nobeden izmed vas me ne vpraša: Kam greš?*

Čudno lahko mišljeni smo ljudje skoraj vsi od kraja; po grobovih hodimo, pa se na grobove niti ne zmislimo. Naši rajniki nam sami očitajo lahko miselnost, a mi jih ne maramo poslušati. Za časne reči smo prav skrbni; za večne se le malo zmenimo: misel na smrt in večnost nam je zoprna. Koliko jih je pač med nami, ki bi se kdaj poprašali: Kam greš? Kam pojdeš, ko se boš ločil od sveta? — Kakor je to vprašanje imenitno, prav tako je med nami redko; zato ga hočemo vsi skupaj danes preiščevati.

Ljubi kristjan, le večkrat se povprašuj, kam pojdeš, kadar umrješ. — Glej, Bog ti je dal dušo in telo. Telesu je Bog rekel: *Prah si, in v prah se boš povrnilo*; duši pa: *Človek pojde v svojo hišo, v kateri bo večno stanoval*. — Dovolite torej najprej vi, starši, da vas vprašam, kam pojedete po smrti? — V dolgo, dolgo večnost, kjer ne boste odgovarjali le za lastno dejanje in nehanje, ampak tudi za dejanje in nehanje svojih otročičev, poslov, družine. Saj veste, da drevo na tisto stran pade, na katero visi; veste pa tudi, da kamor svoje otroke nagnete v prvi mladosti, tako bodo rastli. Če ste torej izredili svoje otroke dobro in bogaboječe, se vam nikakor ni bati koraka v večnost, če pa niste prav vzgojevali svojih otrok, če jih niste napeljevali k dobremu, odvrčali od hudega ter ne strahovali jih, kakor je bilo treba; če ste jih morda celo pohujševali z brezbožnim govorenjem in s slabim zgledom ter jih prepuščali viharju njih strasti in poželjenja, o potem, le bojte se in trepetajte, ker vaš korak, v večnost bo nesrečen, kakor nekdanj Helijev, — vaš korak v večnost bo korak v večno pogubljenje. Pregrehe zanemarnjenih otrok se bodo na vas vsule, kakor nekdanj žveplen dež na Sodomo in Gomoro.

Otroci, kam pojedete pa vi po smrti? — Ako ste starše vselej spoštovali, ako ste jih zmiraj ubogali: pojedete lahko z mirnim srcem v dolgo večnost. Če ste pa staršem grdo in nespoštljivo

odgovarjali, proti njim neubogljivi in uporni bili ali jim s svojim slabim zadržanjem napravljali žalost in bridkost: o potem, bojte se smrti in večnosti tudi vi, ker bo grozna.

Bogatini, kam pojdete vi po smrti? — V dolgo večnost pojdete, in nič od tega, kar sedaj tako visoko cenite, ne boste smeli vzeti seboj. *Reven in nag*, pravi sv. Pavel, *pride človek na svet, reven in nag gre zopet s svetà*. — Ničesar ne ponese seboj, razen dobrih in hudobnih del, ki jih je naredil. Če ste si torej blago in premoženje pridobili pošteno in pravično, ga Bogu v čast in bližnjemu v prid obračali, pojdete lahko brez skrbi in strahu v dolgo večnost. Če ste pa obogateli z nepoštenimi pomočki ter si nabirali denarja in bogastva s tatvino, goljufijo, oderuštvom ali z drugo krivico; če ste stregli s svojim premoženjem le lastni ničemurnosti in pitali svojo neizmernost; če ste pri svojem bogastvu zanemarjali božjo službo ter bili kakor evangelski bogatin trdi do ubogih: potem bo vaša selitev v večnost mučna in strašna.

Ubožci in siromaki, kam pojdete pa vi po smrti? — V dolgo večnost. Veselite se torej, ker vaša revščina bo tam za vedno pri kraju. *Bog ne gleda na veljavo ljudi*, uči sv. Pavel, ampak gleda le na čednost in pobožno srce. Bog ne pozna razločka med ubogim in bogatim, med imenitnim in nizkim. Kolikor lepše človek živi, toliko več velja pred Bogom. — Zatorej, o reveži, če ste bili pri vsej svoji revščini vendarle bogaboječi in pošteni, če ste zmiraj krščansko živeli; če ste bili v svojih revah kakor Lazar vdani v božjo voljo, če ste si prizadevali obogateti v dobrih delih ter bili hvaležni svojim dobrotnikom in zanje molili: potem se nikar ne bojte smrti in večnosti, ker onstran groba vas čaka bogastvo, kakršnega bi zastonj iskali na zemlji. — Ako pa niste bili v svojem ubožtvu pošteni in pobožni; ako ste morda kakšenkrat tudi zoper Boga godrnjali; ako niste skrbeli, da bi kaj dobrega storili; ako niste bili hvaležni svojim dobrotnikom; ako ste miloščino neizmerno in razuzdano pognali: potem le bojte se in trepetajte, ker začasnim trpljenjem in pomanjkanjem vas čaka stokrat hujše, neskončno pomanjkanje in trpljenje.

Pravični in pobožni kristjan, kam pojdete pa vi po smrti? — V dolgo večnost pojdete, kjer vam bo Bog stotero poplačal vse dobre misli, vse svete želje, vse pobožne besede, vsa bogoljubna dejanja od največjega do najmanjšega in vse lepe zglede. Le zvesto služite torej čednosti in srčno se borite

tudi odslej proti trem sovražnikom svoje duše: proti slabemu poželenju, zapeljivemu svetu in hudobnemu duhu. Ljubite Boga do konca in videli boste, kako lahko vam bo nazadnje ločitev od sveta in kako sladko tisto veselje, katerega oko ni videlo, uho ni slišalo, in nobenega človeka srce še ni občutilo.

In vi grešniki, kam pojdete pa vi po smrti? — S telesom v grob, z dušo v dolgo večnost, kjer bo neskončno pravični Bog hudo kaznoval vse vaše hudobne misli in želje, vse vaše hudobno govorjenje in ravnanje, vse vaše slabe zglede in pohujšljiva dejanja. *Godilo se bo vsakemu, kakor si je zaslužil.* — Spokorite se torej, spokorite se nemudoma in nikar več ne pojte stare, pogubne pesmi: „Jutri, jutri...“ Danes, danes že začnite ustavljati se hudemu nagnjenju, navdihovanju hudobnega duha in zapeljevanju brezbožnih ljudi. Obrodite zlahtni sad pokore in storite odslej toliko dobrega, kolikor ste storili doslej slabega; ker naj vas smrt dobi le v enem smrtnem grehu, pa ste vekomaj zavrženi.

Zatorej, dragi v Kristusu, le vprašajmo se dannadan: „Kam greš?“ Kam greš, kadar umrješ? — To vprašanje nas bo učilo prav živeti in srečno umreti. Če že radi mislimo na svet in časne reči, ker so nam tu koristne in potrebne; zakaj bi pa ne mislili radi na nebesa in na to, kar je večnega? — Le kratko, glejte, je naše življenje; večnost pa je dolga brez konca in kraja, in ura, ko odrinemo v večnost, nam je blizu, morda še bliže, kakor sami mislimo. Amen.

Ivan Kovačič.

Peta nedelja po veliki noči.

Razmišljenost v molitvi.

Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. Jan. 16, 23.

Prihodnji teden je prošnji teden. Sv. Cerkev je namreč izvolila teden pred vnebohodom Gospodovim, da pouči vernike o potrebi molitve, o vrednosti, načinu molitve; tudi gre ž njimi po javnih ulicah, po polju in jih praktično ali djansko uči molitve. Vi vsi ste prepričani, da nam je treba molitve, saj zato ste prišli v cerkev, da molite. Ampak nekaj drugega vas muči. Vsi

tožite, da težko molite, da ste kljub vsi dobri volji razmišljeni v molitvi; skrbi vas, da bi vaše molitve ne bile všeč Bogu.

Zategadelj hočem danes govoriti o razmišljenosti med molitvijo, in sicer

- I. razložim vzrok razmišljenosti,
- II. povem, kako je razmišljenost presoditi,
- III. kako se je moremo varovati.

1. Vzrok razmišljenosti je 1. v nas, 2. v naših opravilih, 3 v zalezovanju hudobnega duha.

1. Molitev je delo duha, je povzdigovanje duha k Bogu, ki biva visoko nad nami v svetih nebesih. Duh bi se rad povzpел kvišku, a meso ga vleče navzdol. Naša molitev je tedaj podobna ptiču, ki leta po zraku. S perutnicami se dvigne kvišku, a teža telesa ga tišči doli. Ptič torej ne leta v ravni, marveč valoviti črti, zdaj viši, zdaj nižji. — Kadar pričneš z molitvijo, se tudi ti dvigneš kvišku, oči in srce obrneš k Bogu; še nisi zmolil pol očenaša, že te človeška slabost tišči doli, že misliš na svoja opravila. Zopet se ojačiš, a dolgo nisi zbran.

2. A ne le človeška slabost, marveč tudi naša opravila nas odvrtačuejo od Boga. Najboljša zaklopnica ne zapre potoka, da bi ne vhaajalo nekoliko vode. Delaj najtrdniše sklepe, odslavlaj svetne skrbi, nič ne pomaga; od časa do časa bodo zopet pred tvojim duhom. Ako se reka staka v morje, pozna se sladka voda daleč v morju in le počasi se popolnoma pomeša z morsko vodo. In ti, če se od posvetnih opravkov podaš k molitvi, se boš le polagoma pomiril in otnesel prejšnjih skrbi. Mlinar pride bel iz mlina in dimnikar črn iz dimnika, kristjan se pa tudi ne more v enem trenutku otnesti stanovskih skrbi, to gre le polagoma.

3. To dobro vé hudobni duh, zato nam ravno med molitvijo nosi pred oči naše ideje, naše načrte, naše želje in slutnje, jih grozovito povekšuje in nas popolnoma zmede. Ne čudite se temu. Satan sovraži vse, kar nam služi v zveličanje, in ker nas molitev druží z Bogom, moti nas v molitvi. Molitev je vir božjih milosti. Saj pravi sv. Avguštin: „Molitev gre gori, milost božja doli.“ Rad bi nam zamašil ta vir, kakor je Holofern dal zasuti vodnjake v Betuliji, da bi prebivavci ne mogli zajemati vode in bi bili prisiljeni podati se. Znano je, da se je satan v puščavi lotil celo božjega Zveličarja in ga motil v molitvi. Najbrže mu je otežkočil tudi molitev na Oljski gori. Koliko so pretrpeli pu-

ščavniki v tej zadevi! Satan jih je motil z radovednostjo, lakomnostjo, bojznijo, zaspanostjo in mnogimi sleparijami. In kako strašne so dostikrat te predstave! Česar človek ni nikdar želel, ima naenkrat tako živo pred očmi, da se boji za svojo nedolžnost. Včasih človek pozabi kako stvar, med molitvijo mu pride gotovo na mar. Kaj ne, predragi, človek bi skoraj obupal. Rad bi lepo molil pa ne more. Zdihoval bi z apostolom Pavlom: „Jaz nesrečni človek! Kdo me reši telesa te smrti?“

Vendar vtolažite se! Pojdite z Jezusom na Oljisko goro. Vse učence ima pri sebi, ene pusti zadaj, samo tri vzame saboj. Pa še te tri pusti in se oddalji od njih; nihče naj ne bo priča Jezusovih smrtnih težav. Vendar jim naroča naj molijo iz ljubezni do njega in za voljo sebe. Ali kolikorkrat je prišel Jezus nazaj, vselej jih je našel speče. Kako to? Oh, utrujeni so bili na duši in telesu. Po dnevu so imeli mnogo opravila s pripravo na velikonočno jagnje; zvečer so prejeli toliko pretresljivih naukov, pa tudi izrednih milosti, da so bili popolnoma utrujeni. Tudi je velika žalost napolnjevala njihove duše, ker Gospod jim je zelo jasno napovedal svoje tipljenje in smrt. Sedaj pa je nastopila tiha, mirna noč, luna je sijala čarobno, a v senci košatih dreves so apostoli pospali. Kakor so Mozesu omahnile roke v molitvi od velike utrujenosti, zadremali so tudi apostoli iz slabosti. Ne obsojaj jih, saj jih tudi Jezus ni obsodil. Volja je bila dobra, meso slabo.

II. Kako naj presodimo razmišljenost? Vrtnar, ki prihaja sleherno jutro na vrt, dostikrat najde, da so ponoči odpale cvetke, da so sadeži zaostali v rasti. Morda so oslabele rastline, ali pa so jim škodovalе ptice, gosenice, mraz in mokrota. Kaj stori vrtnar? Ali se čudi? Ali zgubi pogum? Ne eno ne drugo, marveč mirno dela naprej.

1. Ako si razmišljen v molitvi, ne čudi se. Kdo se čudi, da se oprashi potnik, ki koraka po prašni cesti; da nas poleti nadlegujejo muhe in komarji; da vrabiči uhajajo v polni kozolec, da se oblaki vozijo po nebu in nam zakrivajo svetlo solnce. Sv. Alfonz tedaj uči, da je človeku nemogoče otresti se vseh tujih misli med molitvijo. Lahko zaukažemo mislim pri cerkvenih durih: Ostanite zunaj! A ubogale ne bodo.

2. Kljub temu ne smeš obupati. Četudi si razmišljen, moli naprej, Bogu je prijetna tvoja molitev, če se trudiš le količkaj. Vrtnar ne zgubi poguma, ako mu slana osmоди vrt, ali plevel

znova zaraste gredice. Tudi ti ne bodi v prevelikih skrbeh, če ti med molitvijo nagajajo tuje misli; niso grehi, marveč skušnjave. Bode li cesar zavrzel prošnjo siromaka radi slabe pisave? Ali bo mati zavrгла šopek, ki ga ji za god prinese ljubeče dete, ker se je iz nevednosti povilo vanj tudi nekoliko plevela? Greh je le tedaj, če se človek nič ne trudi za dobro molitev in je sam kriv razmišljenosti; a ta greh je le odpustljiv, ni smrten greh. Kdor se je torej trudil, kdor je po mogočnosti odbijal tuje misli, on je bil v nedeljo veljavno pri sv. maši, on je zadostil naloženi pokori, on je opravil bratovske molitve. Bodi miren radi molitve, kadarkoli moreš reči: Vse sem opravil, imel sem dober namen in nekoliko sem se že potrudil.

Zapoved ne tirja, da bi imel tudi čut pobožnosti, dasi je veliko vreden; ali čuvstva niso vsikdar v naši oblasti. Pobožnost ni čuvstvo, ni tolažba, marveč volja dobro moliti. Sv. Tomaž uči, da rodi molitev trojni sad: Zasluženje, uslišanje in tolažbo. Vse troje prejme, kdor je res s celim srcem pri molitvi. Prvo dvoje, kdor ima dobro voljo in se zmerno trudi, četudi mu molitev ne gre od rok, kakor bi želel.

Bog pripusti razmišljenost, da nas poskusi in ponižuje. Ko vidimo, da ne premoremo iz sebe ničesar, obračamo se zaupljivo k Bogu. — Včasih je razmišljenost kazen za duševno lenobo, tedaj opominjevanje k večji vnemi. — Slednjič pa je lep nauk za prednike in vzgojevalce; sami čutijo, da težko molijo, imajo torej potrpljenje z drugimi, jih tolažijo, učijo in bodrijo.

III. Kaj je storiti, da bo molitev dobra? Najprej se je treba dobro pripraviti. „Pred molitvijo pripravi svojo dušo in ne bodi kakor človek, ki skuša Boga.“ Sirah 18, 23. Moli na pravem kraju, o pravem času, poklekni, če imaš priliko, skleni roke, povzdigni oko kvišku; vse to pomaga k zbranosti. Reci s sv. Frančiškom: „O Bog, kdo si ti in kdo sem jaz! Ti si neskončno veličastvo, jaz ubogi črvič!“ Prosi angela variha, da te opomni, kadar zaideš v druge misli.

Med molitvijo se včasih odpočij, zmisli se na pričujočnost božjo, daruj molitev v ta ali oni namen, priklančaj se pri svetih imenih. Vse to te bo varovalo razmišljenosti.

Po molitvi ozri se nazaj, prosi Boga odpuščanja, če ni bilo, kakor si želel, hrepeni po dobri molitvi.

Gospod Bog je zaukazal Abrahamu, naj zakolje različne živali in naj jih položi na altar. Priletele so ptice, da odneso

meso; Abraham jih je zapodil. Zvečer pa je padel ogenj iz neba in požgal daritve. Ropne ptice so razne misli, ki nam med molitvijo napadajo domišljijo, odganjajmo jih. Ako sovražnik prodere v deželo, nič mu ne pomaga, dokler stoje trdnjave. Naše molitve so trdnjave, posadka pa je dobra volja.

To je torej nauk o razmišljenosti med molitvijo. Čuli ste o vzrokih, učili se presojevati jih. Upam, da vam bo današnji nauk v veliko tolažbo pa tudi v bodrilo, da se dan za dnevom bolj prizadevate lepo moliti, dokler se ne sklenete enkrat z izvoljenimi v nebesih v večno proslavo božjo. Amen. P. H. S.

Križev teden.

1. Zakaj niso vedno uslišane naše molitve.

Resnično, resnično vam povem: Ako
bodete Očeta kaj prosili v mojem imenu,
vam bo dal. Jan. 16, 23.

Srečni so otroci, ki imajo dobrega, ljubeznivega in dobrotljivega očeta. Skrbni oče da svojim otrokom vse, kar ga vredno prosijo v svojo korist in prid. Daruje se za nje in umre za nje, če je treba. Še srečnejši, kakor so ti otroci, smo verni kristjani, ki imamo vsegamogočnega in neskončno dobrotljivega Očeta v nebesih. On nam daje v obilici vsega, česar ga prosimo v imenu Jezusovem. Preljubeznivi naš Oče daje nam vsega, česar vsak dan potrebujemo za dušo in telo. Sam božji Sin je govoril o dobroti nebeškega Očeta rekoč: *Vse, karkoli prosite v molitvi, ako verujete, bodete prejeli.* (Mat. 31, 22.) Velika je ta tolažba za nas, uboge in revne sirote na zemlji, vedoči, da imamo tako dobrega Očeta. On nam more in hoče pomagati v vsaki potrebi, usliši nam vsako pravo prošnjo.

Zaradi tolike ljubezni božje bi bilo pričakovati, da postanemo vsi ljudje na zemlji srečni, po smrti pa zveličani. Iz te solzne doline bi morale izginiti vse dušne in telesne nadloge. Posušiti bi se morale vsako gorje in nehati siromaštvo. Vse nesreče sveta bi se morale izpremeniti v nebeško veselje. Ljudje bi morali živeti v rajski blaženosti, kakor sta pravično in sveto živela Adam in Eva pred grehom nepokorščine, prosta vsakršnega trpljenja.

Toda temu ni tako. Svet je velikanska palača jokajočih otrok božjih. V potu in trudu živijo vse dni življenja. Njih redni obiskovalci so neznosne stiske in nadloge. Slišimo jih tarnati: „Saj molimo in prosimo, pa nismo uslišani. Bog je obljubil po svojem Sinu: ‚Prosrite in bote prejeli,‘ in poleg vse molitve nas tarejo tolike nadloge.

Ali je morda neskončno zvesti Bog prelomil svojo obljubo? Gotovo ne! Strašno bi grešili, če bi kaj takega mislili o Stvarniku nebes in zemlje. Bog ni kriv, da nismo uslišani. Naše slabe molitve so tako posvetne, da ne morejo predreti visokih oblakov in se vzdigniti do milostnega prestola božje modrosti. Potrjuje nam to resnico sveti apostol Jakob: *Prosrite in ne prejmete, zato ker slabo prosite, da bi v svojem poželenju zapravili* (Jak. 4, 3.) Krivi smo sami, da Bog ne usliši naših prošenj. Treba nam je prav moliti in Bog bo nas uslišal. Vzrokov naših slabih molitev je mnogo. Navesti hočem v tem premišljevanju samo nekaj njih, ki delajo slabe naše molitve. Ti vzroki so:

1. ker ne prosimo Boga pravih darov,
2. ker ne molimo v pravem redu,
3. ker ne molimo Bogu dopadljivo.

Pred tebe, preljubeznivi Jezus, pokleknemo in te ponižno prosimo, da nas podpiraš s tvojo milostjo pri tem razmišljevanju. Zaupno kličemo na pomoč tudi preblaženo Devico Marijo, katero si nam dal v obrambo vsega hudega.

1. Neki kmet je sekal drva v gozdu. Vmes je godrnal in se jezil, zakaj mora toliko trpeti. V nevolji je prosil Boga, naj bi mu pomagal. Nepremišljeno je molil: „Ljubi Bog, usliši mojo prošnjo, da bi postalo zlato vse, česar bi se dotaknil.“ Prikaže se mu krasen deček v srebrni obleki z zlato palico v roki in reče kmetu: „Zgodi se po tvoji želji!“ Na to izgine. Kmet vesel hoče dalje pripravljati drv, a glej, česar se dotakne, postane rumeno zlato. Zadovoljen hiti domov in utrujen in lačen hoče jesti in piti. Vzame nož in reže kos kruha. Hipoma se izpremeni nož v zlato, hoče jesti kruh, pa ga ne more grizti, ker je bil zlat. Seže po pečenki, hoče jo zavžiti, pa je ne more, ker se je vrč z vodo izpremenil v zlato. Česar se je dotaknil, postalo je trdo zlato. Zdaj je spoznal, kako je nespametno prosil Boga. Zdihoval je: „Moj Bog, umrl bom od grozne lakote, če ravno imam na milijone zlata. Usliši me, ljubi Bog, da zopet postane tako, kakor mi je bilo prej.“ Ko izgovori zadnjo besedo, prebudi se iz strašnega spanja. Poln strahu in nemira je vzdihnil:

„Hvala in čast predobrotljivemu Bogu za vsakdanje dušne in telesne dobrote. Hvala ti, da imam zopet mir vesti in da ni to res, kar se mi je sanjalo. Spoznam, da posvetne reči ne obogate in ne zadovoljijo človeka.“

Ali se ne zgodi mnogim kristjanom ravno tako, kakor temu ubogemu kmetu? Prošijo za minljive stvari, za posvetno bogastvo, za časni blagoslov in goljufivo premoženje, na svoje grehe, na nebesa in večno blaženost pozabijo popolnoma. Ničvredne stvari so jim sreča in zadovoljnost. Ako se jim pripeti nesreča, ali kaka škoda zadene njihovo hišo in posestvo, živino in polje, silno tarnajo in zdihujejo ter se tožijo na slabe čase, bolezni in na razne uime. Svojih zanemarjenih in grešnih duš se niti ne spomnijo. Minljivost tega sveta jim je več kakor srečna večnost.

a) Prošiti moramo predobrotljivega Boga pravih darov. Ako ga prosimo malovrednih in minljivih stvari, razsrdimo nebeškega Očeta. Noče nas uslišati in zapodi nas izpred stola svoje milosti. Kralja Jeroboama ni uslišal Bog, ker je prosil za zdravje in ne za odpuščenje greha. Kralju Salomonu je bil usmiljen, ker ga je prosil modrosti, s katero bi mogel prav vladati božje ljudstvo. Dal mu je povrh še bogastvo in čast. Govoril mu je Gospod: „Ker si prosil te reči in si nisi prosil veliko dni, ne bogastva, ne duš sovražnikov, ampak si prosil modrosti, razločevati sodbo, glej, storil sem ti po tvojih besedah in sem ti dal srce modro in razumno tako, da nihče pred teboj ni bil tebi enak... Pa tudi to, česar nisi prosil, sem ti dal, bogastvo namreč in slavo.“ (III. Kralj. 3, 11–13).

Pomislimo malo, česar smo prosili našega Očeta v nebesih. Bile so večinoma malovredne, nečimerne stvari, po katerih smo hrepeneli. Molili smo za srečo v življenju, da bi nas Bog obogatel. Molili smo za rešitev iz nevarnosti, ki so nam pretile, da bi ne izgubili časnega življenja. Molili smo za zdravje, da bi ne bolehal v hudih boleznih. Molili smo sploh le za prijetno in veselo življenje. Samo za časni blagor smo zdihovali pred oltarjem božje milosti. Na kaj višjega, na neminljivo, večno slavo še mislili nismo. Ne smemo se čuditi, če nas Bog ne obvaruje z nebeškimi darovi. On ne daje svojih večnih darov za minljive dobrote. Njemu so posvetne reči prazen nič, katere je ustvaril za kratek čas in nam v pomoč za zveličanje. Deliti nam hoče samo dragocene darove, katerih rja ne sne in tat ne vkrade.

b) Naš Gospod Jezus Kristus nas v svoji predragoceni molitvi očenaš sam uči, zakaj moramo najprej moliti in prositi

Boga Očeta. V prvem delu te molitve nam ukazuje moliti v čast božjo in prositi za neminljive dobrote, v drugem delu šele nam pokaže, da je treba prositi tudi za časne in telesne dobrote. Kakršnih dobrot prosimo v očenašu, takošnih je treba prositi tudi v drugih molitvah. V svoji pridigi na gori je govoril: „Ne skrbite torej, rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili? Ker po tem vsem povprašujejo neverniki . . . Išcite torej najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo privrženo.“ (Mat. 6, 31—33.) Iz teh besed jasno spoznamo, da Bog ne gleda na naše vzdihne po minljivosti, ampak le po večnosti. Časne dobrote nam deli kot nameček k nebeškim darovom. Časne reči meče Bog na zemljo kot nekaj malovrednega, za katere se pa ljudje trgajo in ruvajo kakor tolpa otrok za pest vinarjev.

c) Pravih darov prositi Boga, učijo nas vsi cerkveni učeni ki. V svojih naukih opominjajo in svarijo vernike pred časnimi dobrotami, katere prepogosto onesrečijo človeške duše. Bogastvo preslepi človeka, da postane prevzetan in ošaben. Posvetna čast in slava vržeta slavohlepneža v samoljublje. Opo-teča sreča ga izpremeni v lahkoživca in zapravljivca. Sploh vse minljive dobrote škodujejo večkrat posameznikom kakor tudi narodom, da propadajo duševno in telesno. Sv. Krizostom strogo govori: „Norec je vsak, kdor si mesto dragocenega zlata poželi slab svinec, ali kdor prezre bisere in si nabira školjke.“ Sveti mož opominja s temi besedami kristjana, naj si nabira nebeških zakladov in naj ne hrepeni po zemeljskem blagu, ki je od danes do jutri. Resno uči sv. Avguštin: „Mnogi kličejo na pomoč Boga v molitvah, pa ne kot vsegamogočnega Očeta. Želijo od Boga take reči, katere niso v čast božjo, ampak ž njimi hočejo zapraviti svoja poželjenja.“ S posvetnimi stvarmi mnogokrat nehvaležneži žalijo Boga in ga sramotno zasmehujejo ter si ga sebi delajo enakega. V svoji prevzetiji celo pozabijo nanj. Če hočemo ostati verni, prositi moramo Boga za kaj takega, kar je njemu po volji in ne, česar si sami želimo. On želi najprej, da se zveličamo in vse drugo nam bo privrženo. Treba nam je moliti po neki vrsti in v pravem redu.

II. a) Ne bodimo več tako posvetnega duha in ne hrepenimo po nečimurnih rečeh. Ravnajmo se po nauku našega Zveličarja, ki uči: *Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo bo privrženo.* Predvsem moramo

moliti, da dosežemo božje kraljestvo. Prosimi nam je Boga za živo vero, trdno zaupanje in srčno ljubezen, katere čednosti so neprecenljivi darovi božje milosti. Prosimi nam je za moč milosti v boju zoper hude skušnjave, da lahko delamo dobra dela in se varujemo hudega. Prosimi nam je za neomagljivo stanovitnost v krepostih in sploh naša molitev naj obsega prošnje v čast božjo in v naše zveličanje. Sv. Duh govori: „Dveh reči sem prosil; nečimurnost in lažnive besede odvrni daleč od mene. Ne dajaj mi ne uboštva, ne bogastva. Podeli mi le, kolikor mi je v živež treba; da kje presit ne bom napeljevan te tajiti, in ne rečem: Kdo je Gospod? ali da po revščini prisiljen ne kradem in krivo ne prisegam pri imenu svojega Boga.“ (Preg. 30, 7—10.) Sv. Duh nas uči, da moramo Boga prositi dragocenih nebeških in duhovnih dobrot. Poleg teh nam bo Bog dal tudi telesnih.

b) Nebeške dobrote so neprecenljivi darovi božje milosti. Za te molimo. Tak dar je kraljestvo božje. Kdor ne prosi najprej kraljestva božjega, podoben je kmetovalcu, ki seje ljuljiko namesto pšenice. Ima mnogo dela in skrbi, in jeseni čaka zastonj žetve. Njegovo polje je bilo lepo obdelano, a sadu ni obrodilo. Za najpotrebnejše je treba prositi, za večno srečo. Njo dosežemo, če predvsem služimo Bogu in ne posvetnim bogastvom. Svetno premoženje zapeljuje človeško dušo v brezno pogubljenja in jo veže v peklenške verige. Kdor želi priti v božje kraljestvo, služiti mora Bogu in ne satanu, ki je zapeljal človeka z malovrednim sadom v greh nepokorščine. Dvema gospodarjema ni mogoče služiti. Kristus Jezus uči: *Nihče ne more dvema gospodoma služiti... Ne morete služiti Bogu in mamonu.* (Mat. 6, 24.) Bog je nas ustvaril za sveta nebesa, torej se nam je truditi in skrbeti najprej za zveličanje. Prosimi moramo Boga, da dosežemo to neizmerno veselje v svetih nebesih. Saj smo zato tudi ustvarjeni. Vsi smo postali stvari božje in po svetem krstu smo bili oprani izvirnega greha. Človekova skrb je, da reši svojo dušo. To večno resnico je učil sveti apostol Pavel: *Oprani ste, posvečeni ste, opravičeni ste v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa in v Duhu našega Boga.* (1. Kor. 6, 11.)

Mnogo so molili za zveličanje duš prijatelji božji. Sveta devica Magdalena Paciška je venomer prosila za rešenje duš. Opominjala je pogosto svoje samostanske sosesre: „Molimo za toliko duš, kolikokrat bomo šivanko zabodle pri šivanju.“ Človek, ki pozabi moliti za dušo, ni samega sebe vreden, to je, ni

vreden zveličanja. Kako lahkomišljeno je, moliti za posvetno bogastvo bolj kakor za večno srečo.

Razum nas uči, da je brezmiselno skrbeti za zaklade sveta, a za večnost se ne meniti. Denarni mogotci se trudijo z vsemi močmi, da bi si nakopičili premoženja. Vozarijo se po najnevarnejših potih in gredo skozi strašne predore, da bi prišli do kupov zlata in srebra. Za večnost se malo zmenijo. Dušo svojo zveličati, jim je deveta briga. „Naši zakladi so naše duše, katerih nočemo nikdar izgubiti,“ pravi sv. Adrijan.

c) Moliti moramo za sveto katoliško Cerkev. Kraljestvo božje naj se širi po celem svetu. Večne resnice naj prešinejo srca narodov sveta. Prizadevati se nam je, da v gorečih molitvah prosimo Boga, da bi vsi neverniki na vesoljni zemlji spoznali svojega Stvarnika. Moliti nam je, da bi se vsi krivoverci in razkolniki kmalu združili s svojo pravo materjo s sveto katoliško Cerkvijo. V njej je zveličanje. Sv. Pavel je klical Tesaloničanom: „Bratje! stojte tedaj trdno in držite se izročil. Sicer pa bratje, molite za nas, da bi se beseda božja razširjevala in poveljevala, kakor tudi pri vas.“ (II. Tes. 3, 1.)

Silno je dopadljivo Bogu, moliti za izpreobrnjenje grešnikov. Bog hoče, da bi ga spoznali vsi ljudje in se tako zveličali. Že ljubezen do bližnjega nas uči, da moramo moliti za izpreobrnjenje grešnikov. Sv. Terezija je cele noči premolila in prosila presveto Srce Jezusovo, naj bi grešniki spoznali božjo dobroto in se izpreobrnil. V lep zgled nam je sv. Perpetua, ki je v ječi molila za izpreobrnjenje svojega očeta. Posebno veliko je molil v ta namen sv. Frančišek Ksaverij.

Sveta Cerkev nam vелеva moliti tudi za dušne pastirje, da bi mogli zvesto, modro in bogoljubno voditi in pasti izročeno jim čredo. Sv. Pavel opominja Rimljana, naj molijo zanj. Pisal jim je: „Prosim vas, bratje, po Gospodu našem Jezusu Kristusu in po ljubezni svetega Duha, da mi pomagate v svojih molitvah za me pri Bogu, da bi bil rešen od nevernih, ki so v Judeji.“ (Rimlj. 15, 30—31.)

V svojih molitvah ne smemo pozabiti rajnih bratov in sester, prijateljev in tudi ne sovražnikov. V svetem pismu je čitati: „Sveta in dobra je misel moliti za rajne, da bodo rešeni grehov.“ Prvi mučenec sv. Štefan nas pa uči, da je treba moliti za sovražnike. On sam je molil rekoč: „Gospod, ne prištevaj jim tega v greh.“ (Dj. ap. 7, 59.)

Za take in enake darove moramo največkrat moliti, potem lahko molimo tudi za telesne potrebe, za ljubo zdravje, za potreben živež, za splošno srečo. Vselej pa prosimo časnih dobrot ponižno in s pogojem, da nas usliši ljubi Bog le tedaj, če je njemu v čast in nam v zveličanje. Če bomo Boga prosili navedenih darov v tem rezu, gotovo nam ne bo odrekel naših prošenj in uslišani bomo. Treba pa je, da bo naša molitev dobra in Bogu dopadljiva.

III. Žal, da naše molitve nimajo mnogokrat pravih lastnosti. Vse drugo so, samo ne molitve. V njih kipi ošabnost ali prevzetnost, gori samoljubnost in se kaže nezadovoljnost, nestrpnost in celo nevoščljivost in sovraštvo. Mnogi kristjani molijo v jezi in v nevolji. V njih srcih se poraja hudobija in pregrešne misli se poigravajo z molitvijo. Marsikdo šepeče z ustnicami, a njegovo srce se niti najmanje ne strinja z molitvijo. Mnogi molivci so med molitvijo vsepovsodi, samo ne pri Bogu. Govorijo in prosijo Boga, pa ne vedo, zakaj in kaj ga prosijo. Takšne molitve Bogu niso dopadljive in jih tudi ne usliši. Razstresene in ničvredne molitve so smrdeč dim, ki ne sme pred prestol božje milosti. Le prava molitev predre visoke oblake in pride do Boga. Molitev mora imeti Bogu dopadljive lastnosti.

a) Molitev mora biti pobožna. Za pobožno molitev je treba neobhodno, da se nanjo pripravljamo. Saj sam sveti Duh uči: „Pred molitvijo pripravi svojo dušo in ne bodi kakor človek, ki skuša Boga.“ (Sir. 18, 23) Prošnik, kateri hoče s prošnjo do cesarja, obleče se v dostojno obleko, nauči se, kaj bo prosil in kako se bo vedel pred njim. Dobro premisli, kaj bo govoril. Ravnotako mora storiti molivec, kateri želi s prošnjo stopiti pred najvišjega vladarja nebes in zemlje. Pripravljeni stopimo pred Boga, čistega srca in pobožnega, lepega obnašanja. Zbrana duha molimo Boga, ker je duh. Ne bodimo pri molitvi raztreseni, ampak vedeti moramo dobro, zakaj prosimo Boga. Jezus, naš Učenik, je pokazal kako je treba moliti. Rekel je Samarijanki: „Vi molite, kar ne veste; mi molimo, kar vemo... Pride ura in je že zdaj, ko bodo, kateri prav molijo, Očeta molili v duhu in v resnici... Bog je duh, in kateri ga molijo, ga morajo moliti v duhu in v resnici.“ (Jan. 4, 22—24.)

Če hočemo pobožno moliti, treba nam je zatopiti se v duhu do Boga. Svoje oči obračajmo na Boga in ne na svet. Svoje srce zaprijmo pred sitnimi izkušnjavami in sploh z dušo

in s telesom bodimo pred Bogom. Kdor se pri molitvi ozira okolu sebe, opravlja kako delo vmes, ali se celo posmehuje in sploh ne miruje, ne moli pobožno. Cerkvni pisatelj Tertulijan je napisal: „Če si stegnemo roke, podobni smo Zveličarju na križu. Vsak molivec naj to stori, ne toliko, da mu bo podoben, ampak stori naj to iz ljubezni do božjega Zveličarja. Kakor vsak križani mora umreti, ravnotako mora vsak molivec umoriti svoje telesne občutke in neredne strasti.“ Čimbolj se umaknemo v molitvi od poželjivosti sveta in se združimo z Bogom, tembolj je molitev pobožna in Bogu dopadljiva.

b) Bog je usmiljen pobožnim molivcem, če obenem molijo ponižno. Ponižnega človeka ima vse rado in njegove prošnje in besede najdejo povsod sočutje. Ošabnežev svet ne mara. Govorjenje ošabneža zakrknje srca poslušavcev. Kdor se ošabno nosi in prosi v prevzetnosti kakega usmiljenja, navadno ni uslišan. Enako tudi Oče nebeški rajši usliši prošnjo ponižnega otroka. Sveti Duh govori: *Molitev ponižnega človeka oblake predere in se ne utolaži, dokler je Najvišji ne pogleda.* (Sir. 35, 21.)

V molitvi moramo spoznati svoje neštne slabosti in grešne navade. Nezmožni smo Boga prav moliti, če nam on ne da milosti za pravo molitev. Nihče ne sme tako nespametno misliti si, da z molitvijo hoče Bogu storiti kako uslugo. Veseli moramo biti in v neizmerno čast si moramo šteti, če sploh smemo Boga moliti, to se pravi, ž njim govoriti. Glej, predragi otrok božji, kolika čast ti pa je, če smeš govoriti z vladarjem. Mnogo večja čast ti pa je, če smeš govoriti s Stvarnikom. Ponižnega obnašanja nam je poklekniti pred Boga in ga ponižno prositi in moliti. Jozua, vodja Izraelcev po Mozesovi smrti, „je pretrgal svoja oblačila in je pokleknil na tla pred skrinjo Gospodovo in klečal do večera in vsi starejšine izraelovi niso potrosili prahu na svoje glave.“ (Joz. 7, 6.) To je ponižna molitev.

Mnogi verniki pa sami ne vedo, kako bi še bolj prevzetno obnašali se v molitvi. Nekateri si ne upognejo kolen pred Bogom, da, celo sramujejo se pozdraviti ga na križu ali ga počastiti v tabernakeljni. Pred Bogom ponižati se jih je sram, a pred ubogimi stvaricami na cestnih ulicah že več korakov od ponižnosti trepetajo. Pred Bogom smo vsi berači. Sv. Krizostom je dejal: „Pomisli vendar, kdo si ti, ki prosiš in kdo je tisti, katerega prosiš. Ti, ki prosiš, si ubogi človek, revna stvarica; a tisti, katerega prosiš, tisti je tvoj Bog, Gospod nebes in zemlje.“

c) Tembolj je treba moliti Boga z velikim zaupanjem, da nam bo dal in nam more dati, česar ga prosimo. Kdor prosi zaupno Boga, izkazuje mu veliko čast in veruje v njegovo pomoč. Živa vera nam daje zaupanje v molitvi. Bog je neskončno dober in usmiljen. On je vsemogočen, ker je Stvarnik vsega. S svojo usmiljenostjo in vsegamogočnostjo more in hoče storiti vse, kar je po njegovi volji. Mi smo njegovi otroci, on nas živi in kot tako dobrega Očeta smemo zaupno prositi vseh potreb. On pa tudi zahteva od nas, da ga prosimo zaupno. Da moramo zaupno moliti, uči nas Jezus Kristus. Rekel je svojim učencem: *Povem vam: Vse, karkoli prosite v molitvi, verujte (imejte gotovo zaupanje), da boste prejeli in se vam bo zgodilo.* (Mark. 11, 24.)

Kar nas uči Jezus Kristus o zaupanju v molitvi, pokazalo se je to tudi v dejanju. Bog je uslišal zaupno molitev preroka Elija, uslišal je nedolžno Suzano, bolno ženo, ki je zaupno klicala: „Če se le dotaknem njegovega oblačila, bom ozdravljena.“ Tudi stotnik je bil uslišan, ko je zaupno molil: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, pa reci le besedo in ozdravljen bo moj hlapec.“

Ker Bog usliši zaupno molitev, moramo se popolnoma udati v njegovo voljo. Vdani mu mirno lahko pričakujemo od njega pomoč. Njemu moramo prepustiti, nas usliši ali ne. Prepogosto se zgodi, da molimo in prosimo Boga za reči, katere bi nam bile gotovo v pogubo. Posebno neizkušena mladina čestokrat prosi Boga za take darove, katere so ji naravnost škodljive. Bog dobro ve za vsakega, kaj najbolj potrebuje. Kar je Bogu po volji, to se naj zgodi. Usliši naj naše prošnje, če je njemu v čast in nam v zveličanje. Tako je molil božji Sin: *Oče, ako hočeš, vzemi ta kelih od mene; vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!* (Luk. 22, 42.) Kristus Gospod nam je dal lep zgled, da se popolnoma prepuščamo ljubemu Bogu v molitvah.

d) Prosit ga moramo stanovitno. — Stanovitna mora biti naša molitev. Popuščati ne smemo, če nas Bog tudi ne usliši v trenutku. Gotovo nam ni v korist, da nas koj ne usliši ali pa nas izkuša, če smo dovolj verni in zaupni nanj. Ne smemo obupati, ako nam Bog v času ne da, ko ga prosimo. V svetem pismu imamo mnogo pobožnih molivcev, kateri so molili in prosili Boga dalj časa. Sara je tri dni in tri noči bila brez jedi in je s solzami Boga molila. Stanovitno je molil prerok Jona v ribjem trebuhu in prerok Job v hudih stiskah. Dolgo je molila

kananejska žena in slednjič ji rekel Gospod: *Zgodi se, kakor hočeš. In njena hči je bila ozdravljena.* (Mat. 15, 28.) Trikrat je molil sam božji Sin in s tem pokazal, da moramo moliti stanovitno.

Vzгляд stanovitne molitve so nam vsi božji služabniki. Sv. Monika je 15 let prosila Boga za izpreobrnjenje svojega sina, ki je končno postal velik cerkveni učenik in mogočen svetnik. Sveti apostol Pavel pravi v drugem listu do Korinčanov: *Trikrat sem prosil Gospoda, da bi odstopil skušnjavec od mene.* (II. Kor. 12, 8.) Jezus Kristus nas opominja, *da je treba vedno moliti in ne jenjati.* (Luk. 18, 1.)

Jasno je iz teh svetopisemskih primerov, da morajo biti naše molitve stanovitne. Vsaka stvar potrebuje svoj čas. Zrnja vržena v zemljo celo leto potrebujejo, da rode užiten sad. Tako tudi sad molitve treba, da preide nekaj časa.

Bog hoče, da ga takorekoč prisilimo s stanovitno molitvijo, da nas usliši. S prošnjami mu moramo biti nadležni, kakor je to storil sosed sosedu v svetem pismu. Vse premalo stanovitni smo v molitvah. Ako se nam ne ugodi v trenutku, upade nam pogum in srce nam obupa. Mnogi izmolijo le par molitvic in že hočejo, da bi jim Bog dal denarja in obilno sreče. Za večnost se malo zmenijo. V molitvi prepuščajmo predobrotljivemu Bogu naše prošnje in dal nam bo po svoji neskončni modrosti vsega obilno.

Preljubi v Gospodu! Premišljevali smo o vzrokih, kaj je krivo, da naše molitve dostikrat ostanejo neuslišane. Zraven smo spoznavali pregreške v molitvah, radi katerih naše prošnje ne prederejo do božjega prestola milosti. Videli smo, da mnogokrat nečimurno prosimo praznih in malovrednih reči in celo včasih našemu dušnemu zveličanju pogubljivih darov. Bog nam jih pa ne podeli, ker bi nam škodovali. Mi ga moramo prositi najprej dragocenih darov, nebeških in duhovnih dobrot in potem šele časnih. Molimo v čast božjo in v zveličanje duš in drugo potrebno nam bo podaril Bog povrh. Naše molitve morajo imeti vse lastnosti bogoljubnih prošenj in rad se bo Bog ozrl nanje. Prosimo Boga s trdnim zaupanjem, iščimo po potu prave molitve in našli bomo, česar potrebujemo. Trkajmo stanovitno na vrata božje milosti in odprla se nam bodo. Sveti Duh govori: *Kdor Boga z veseljem moli, bo sprejet, in njegova molitev se do oblakov bliža.* (Sir. 36, 20.) Amen. *Alojzij Kramaršič.*

2. Trojni kruh.

Prijatelj! posodi mi tri kruhe.

Luk. 11. 5.

Po vsem krščanskem svetu se te tri dni zbirajo verniki ter se v procesijah podajo pod milo nebo, gredo od ene hiše božje do druge, da v skupnih molitvah v spokornem petju pošiljajo svoje prošnje k nebeškemu Očetu, ki naj bi se milostno nanje oziral.

Sv. Cerkev nas v tem prizadevanju podpira, ko nas kot skrbna mati, ki ve, česa potrebujemo, spodbuja, naj se nikar ne utrudimo trkati na nebeška vrata toliko časa, dokler ne prejmemo, kar prosimo. Zato Cerkev trikrat ponavlja te dneve skupne obhode, vse tri dni iste prošnje in molitve pošilja v nebo in hoče reči: posnemajte onega moža v evangeljski priliki, ki je o polnoči prišel k svojemu prijatelju in ga prosil za tri hlebe. In ko ga prijatelj prvič ni hotel uslišati; mož le ni nehal trkati in prositi, dokler je prijatelj že radi nadležnosti vstal in mu dal. Tako storimo tudi mi, in omečili bomo Očeta nebeškega, da nam bo podelil tri kruhe.

Pa kako tri kruhe? Saj prosimo navadno le za en, za vsak dan ji kruh. A ravno to je premalo, prepričlo, kajti ne samo za en kruh, ampak za tri kruhe moramo prositi, kakor evangeljski mož, ki se je bal, da ne bi prišel v zadrego pri postrežbi svojega prijatelja, ker človeštvo potrebuje trojni kruh za časni in večni blagor. Kateri pa soti trije kruhi? me bote vprašali. Za odgovor jih vam hočem zdaj predložiti ter pokazati, kako so nam potrebni in kako goreče moramo zanje prositi nebeškega Očeta.

I. Prvi kruh, za katerega vsak dan, posebno pa še križev teden prosimo, je telesni kruh. K temu spada jed, pijača, obleka, stanovanje. Imenujem pa prvi kruh, ker tega predvsem potrebujemo, ako hočemo ohraniti si časno življenje in šele potem uživati onadva druga kruha.

In glejte za ta zemeljski, natorni kruh moramo prositi Boga, kajti noben človek ne more sebi ali drugim narediti hrane; ako bi mu jo Bog odrekel. Ljudje si pač znajo telesni kruh na en ali drugi način pripraviti, skuhati, speči, a sami ustvariti, tega ne morejo.

Prevzetni posvetnjaki dandanes hvalijo napredek, znanje, nove iznajdbe, vse mogoče stroje v raznih panogah obrti in kmetijstva. A vprašamo jih, ali morejo z vsemi svojimi iznajdbami vstvariti le eno žitno zrnce, ali morejo (kemiki) sestaviti le eno grozdno jagodo? Vsi morajo priznati: da ne. A se izvijajo ter pravijo: To vse dela narava. Ali da bi storili še en korak naprej ter spoznali: Da narava, kakor jo je vsemogočni Bog vstvaril ter uravnal — tega pa v svoji ošabnosti nočejo priznati, ker bi se morali Bogu klanjati ter ga moliti.

Kaj stori svet z naravnim kruhom, ki ga dobri Bog deli? Popačeni in dobičkaželjni ljudje pokvarijo to, kar nam deli narava. Učenjaki zlorabijo svojo vedo, da pokvarijo živila. Pomislite, koliko v tem oziru greše trgovci, mokaarji, peki, gostilničarji, pridelovalci . . . Moki pridevajo vse mogoče primesi krompirja, graha, boba, krede . . . kruh umetno napihnejo, . . . vino umetno naredo. Mlekarice primešajo do pol vode mleku. Suknarji, usnarji devajo take primesi, da je na videz lepo, v resnici pa slabo, da se blago čim prej obrabi. Razni podjetniki znajo tako zvito poštovati, da človeka vjamejo v svoje zanjke in da prepozno vidi, kako je bil opeharjen. In kaj je nagib takemu početju? Ni-li grda lakomnost, ali ni pohlep po denarju, hrepenenje po lahkotnem življenju? Kaj bo rekel k vsemu temu Bog, to si izbijajo iz glave.

Tudi poljedelec se včasih spozabi. Baha se, koliko je pridelal. Ali je pa kruh res tvoj pridelek? Res orješ, koplješ, seješ, vlačiš, pleveš itd. Ali je to vse? Prikliči iz zemlje bilko, zaukaži ji pognati klas in temu zrnje? Kje pa je rosa, dež, solnce, toplota — vse o pravem času in v pravi meri?

Viničar se trudi v potu svojega obraza . . . in če je bogata trgateg, vino okusno in dobro, ponosno govori: „Takega sem pridelal;“ če pa je slabo in kislo, pravi: „Tacega nam je Bog dal.“

Ali je to priznanje božje blagodarnosti in dolžna hvaležnost?¹

Kaj imaš, kar bi ne bil prejel. (I. Kor. 4.).

O kako dobrotljiv je Gospod, ki nam daje kruh, če tudi ga nismo vredni; vedno se spolnjujejo evangeljske besede (Mat. 5. 45): „On pusti solnce vzhajati nad dobre in hudobne in deževati nad pravične in krivične.“ A zavedajmo se, da pravični Bog drži tudi kaznujočo šibo v rokah?

¹ Takim v pouk in svarilo povest Albana Stolz: Glej Pastir 1887, str. 503.

Iz svoje mladosti se spominjam, da je l. 1854. v mnogih krajih, posebno pa na Belokranjskem vladalo pomanjkanje, skoro lakota. Kako smo otroci željno zgrabili po trdem piškotu, ki ga je vlada pošiljala po vaseh, da bi ljudje ne opešali. Piškot smo v vodo močili ter slatno jedli. — A Bog je dal zopet dobre letine in obilo vinstva; pa ljudje so se spozabili, božje darove zlorabili . . . in vinogradi so daleč naokrog posahnili . . . sami veste posledice . . .

O predragi! nazaj k Bogu, ponižajmo se, spoznajmo ga kot delivca vseh časnih dobrot, prosimo zanje, Oče nebeški nam ne bo odtegnil vsakdanjega kruha, ker nam rad deli še imenitniše reči.

II. Drugi kruh, za katerega prosimo, je duhovni kruh. Komu ne pride tu na misel beseda Jezusova. (Mat. 4. 4): *Človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz ust božjih.* Kakor telo, tako potrebuje tudi duša za ohranjenje svojega življenja posebne hrane. To pa je nadnaravna hrana božje besede.

Zanjo je poskrbel mili Jezus. Zato je prišel na svet, da je sam sejal seme božje besede, zapustil je pa tudi ves zaklad svojih nauk po sebi ustanovljeni sv. Cerkvi.

Človeška modrost in znanost ne more nasititi naše neumrljive duše, katera vedno koprni po svojem izvoru, po Bogu — in nikjer drugje ne miruje, nego le v njem.

Beseda božja ima čudovito moč na človeško dušo. Ona razsvetljuje naš um, da spoznavamo večne resnice, ona krepí našo voljo, da se po tem spoznanju ravnamo; beseda božja tolaži žalostnega in obupajočega, njemu, ki ga stiskajo skušnjave, daje večjo srčnost in odločnost; ako je človek vsled oslabiljene narave zabredel v greh, ga kliče k izpreobrnjenju in mu milo oznanjuje usmiljenje božje; pravičnega kristjana podpira v stovitnosti do konca.

O, ko molimo v četrti očenaševi prošnji: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh“ — ne mislimo samo na telesni, ampak tudi na duhovni kruh večnih resnic. Prosimi moramo Gospoda, da bi nam ne odvrigel svoje sv. besede, kakor je bil nekdanj zažugal in spolnil nad nehvaležnimi Izraelci (Amos. 8, 11.): „Glej dnevi pridejo, in poslal bom lakoto v deželo; pa ne lakote po kruhu, tudi ne žeje po vodi, ampak po poslušanju besede božje.“

Bili so časi, da je Gospod ta kruh, kjer so ga ljudje zaničevali, odvezel in ga podaril drugemu narodu. So kraji, kjer je

Cerkev nekdanj cvetela, zdaj pa vlada tam krivoverstvo ali nevera. Severna Afrika, Egipt, Palestina, Mala Azija, Balkanske dežele — nekdanj ponos katoliške Cerkve, zdaj pod mohamedanskim jarmom...

In kaj opažamo tudi pri onih imenokristjanih, ki se sklicujejo samo na svojo pamet ter nočejo poslušati božje besede? Zmirom bolj se odtujejo verskemu življenju, dokler res vero zgube. Kajti resničen je opomin apostolov: *Fides ex auditu* ... poslušanje pa je iz oznanovanja besede božje.

Svoj čas so tudi največi državniki priznavali potrebo in korist besede božje. O cesarju Napoleonu I., ki je sicer veliko ran prizadejal katoliški Cerkvi, se bere, da je po zatonjeni svoji slavi razodeval prave nazore. — Okoli l. 1830. se je neki francoski škof zdravil v toplicah Aix na Savojskem. Nekega dne ga pokličejo k umirajoči gospe, ki je bila hči nekdanjega slovečega francoskega generala. Mlada gospa je pokazala v pogovoru s škofom toliko žive vere in vede, da se je škof čudil. Vpraša jo: „Kje ste se, gospa, navzeli toliko pobožnosti?“ „Gospod“, odgovori, „za to se imam za Bogom zahvaliti cesarju Napoleonu.“ Bila sem s svojimi starši na otoku sv. Helena (kjer je bil Napoleon v pregnanstvu). Nekega dne me sreča cesar in reče: „Deklica — bila sem tedaj 10 let stara — ti si čedna; v nekoliko letih se boš še bolj razvila. Otrok moj, kolika nevarnost te čaka med svetom! Je-li boš ostala stanovitna, če te ne bo varovala sv. vera? Pa kdo ti bo vere dal? Oče nima nobene, mati tudi ne. Jaz te hočem mesto staršev učiti. Jutri pridi k meni, pričnem takoj. In hodila sem potem skozi dve leti vsak teden po večkrat k cesarju — s katekizmom pod pazduho. Brala sem krščanski nauk in cesar mi je vse sproti razlagal. Ko sem spolnila 12. leto, rekel mi je visoki učenik: Tako, zdaj mislim si poučena zadostno. Treba se bo pridno pripraviti na sv. obhajilo. Zato bom naročil, da pride duhoven s Francoskega, ki bo pripravil tebe na slovesno prvo sv. obhajilo, mene pa na smrt. Cesar je bil vse tako storil.“

Da kristijani! Ko bi krščanski starši bolj skrbeli za pouk svojih otrok v krščanskem uku, več veselja bi vživali nad svojo mladino, na bolj trden temelj bi zidali srečo svoje hiše. Nekdanj so starši izpraševali sami otroke, kaj so si zapomnili iz pridig, krščanskih naukov ... kolikor bolj se to zanemarja ... toliko bolj se širi popačenost ...

O predragi, prosimo troedinega Boga, da nam lomi kruh božje besede po svojih namestnikih, da jih radi poslušamo ter svoje duše zaljšamo s čednostmi, vsled katerih bodo sposobne še za tretji kruh, ki ga je Bog v svoji milosti pripravil.

III. Tretji kruh pa je angelski kruh, ki čudovito spaja oba prejšnja kruha. Ta kruh se zdi naraven, pa je nadnaraven;

ko ga vživa telo, redi se duša, iz zemlje je vzrastel, a bistvo prihaja iz nebes, imenitniši je kot prva dva, ta kruh ni samo razodeta božja beseda, ampak je bistvena (včlovečena) Beseda božja sama. To je tisti kruh, ki se vsled Jezusovih besed izpremeni v telo in kri našega Gospoda Jezusa Kristusa, tisti skrivnostni kruh, ki nima nad seboj nič drugega, kakor zunanje podobe. Za kruh je gledal v duhu prerok stare zaveze (Modr. 16. 20), ki pravi: „Ti živiš svoje ljudstvo z angelskim jedilom ter jim pošiljaš kruhe . . . z neba, ki ima v sebi razveseljevanje in sladkost.“

Čemu se nam daje angelski kruh? Glejte vžitek angelskega kruha naj nas stori podobne angelom in pripravne za angelsko družbo. Saj smo namenjeni, da bi zasedli prostore, katere so izpraznili hudobni angeli. Prav zato je Jezus postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa, o katerem pravi: „Jaz sem živi kruh, ki sem iz nebes prišel, kdor je od tega kruha, bo živel vekomaj.“ (Jan. 6. 48.) — Za tretji kruh šele spolni moč drugega kruha besede božje, angelski kruh nas pokrepča v dosego tiste svetosti, ki jo beseda božja predučuje kot naš pravi cilj. In kakor zemeljski kruh vzdrži telesno življenje, tako ohrani ta nebeški kruh za nebeško življenje tudi naše telo, ker položi vanj kal za častljivo vstajenje. — Če torej molite: Daj nam danes . . . mislite tudi na ta angelski kruh, prosite, da bi ga vselej vredno prejemali, in s to sv. popotnico pokrepčani stopili v večnost.

Tudi nas naj navdaja isto hrepenjenje in gorečnost do angelskega kruha, ki je prešinjalo sv. Stanislava Kostka. Ko se je Stanislav šolal na Dunaju, je imel veliko prestati od svojega razuzdanega brata. Nevarno zbolil. Ko mu je hujše, poprosi sv. popotnice. Toda njegov hišni gospodar kot luteran ne pusti duhovna s sv. Rešnjim Telesom v hišo, in tudi brata ter hišnega učenika zato pridobi. Žalostni Stanislav se zateče k sv. Barbari, naj bi mu oskrbela milost sv. obhajila. O polnoči vidi svetnico, ki mu v spremstvu dveh angelov prinese sv. popotnico. In ker še ni bila volja božja, da bi umrl, je odslej še bolj ljubil Jezusa — dokler ni angelsko nedolžen šel ga vživat v nebo.

Predragi! Ako bomo poslušali klic Jezusov: Išcite najprej božjega kraljestva, to je, če bomo iskali duhovnega in angelskega kruha, potem nam bo tudi drugo privrženo, tudi telesnega kruha nam Gospod ne bo odtegnil. Amen. *Ant. Žlogar.*

Praznik vnebohoda Gospodovega.

Vnebohod Kristusov je poslavljenje Kristusa in vsega človeštva.

In Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril, je bil v nebo vzet in sedi na desnici božji. Marka 26, 16.

V Rimu, v glavnem mestu nekdanjega silnega cesarstva rimskega, so sprejemali zmagovalnega vojskovodjo z nepopisno slavo. V mesto so ga peljali na krasno ovenčanem vozu, starejšine in državni svetovavci so mu prišli naproti, ga pozdravljali in spremili v veličastni tempelj Jupitrov na tarpejskem holmcu, kjer je zmagovalec našel sebi v čast postavljen slavolok in bral svoja junaška dela poveličevana v različnih podobah. V roki je držal znamenje zmage, lavorovo vejico, katero je pa položil Jupitru v naročje v spoznanje, da se ima njemu zahvaliti za zmago. — Rimsko ljudstvo, spremljajoče zmagovalca, je bilo zadosti pijano, ker je tudi svoje ime videlo poveličano i poslavljen pred drugimi narodi.

Kakor se je nekdej zmagovalni vojskovodja vračal v glavno mesto Rim, tako slavno in veličastno se vrne danes Kristus v nebesa, svoj vekovečni dom, ker je dokončal nalogo od nebeškega Očeta mu postavljeno, pridobil zmago nad vsemi sovražniki odrešenja. — „Kako veselje je bilo“ — zato — „v nebesih pri njegovem prihodu, ne more nobeden zadostno popisati. Velikost te reči presega naše mišljenje.“¹ Prihajajočemu Zveličarju pridejo takorekoč kot starejšine nebeške države naproti sveti angeli in polni strmenja i začudenja nad krasoto i veličastvom bližajočega se Boga in človeka kličejo: „Odprite, prvaki! svoja vrata; in odprite se večna vrata, da pojde notri slavni kralj. — Kdo je tisti slavni kralj? Gospod, močni i mogočni; Gospod, mogočni v vojski. — Odprite prvaki svoja vrata, i odprite se večna vrata, da pojde notri slavni kralj. Kdo je tisti slavni kralj? Gospod vojskinih trum, on je slavni kralj.“ (Ps. 23. 7—10.)

Zato cerkveni očetje: sv. Avguštin, Jeronim, Janez Zlatoust, Gregor Nazianski i drugi, razlagaje besede tega psalma, primerjajo vnebohod Gospodov s slavnostnim sprevodom.²

Po njih zgledu tudi sveta Cerkev preslavlja ta dan kakor zmogovavni praznik; kajti že v začetku sv. maše vneta moli:

¹ Sv. Cyprian. Sermo de asc. D.

² Po: Sim. Knoll: Marla Rosenkranz - Königin.

„Aleluja“, ter kliče vsem narodom: „Ploskajte z rokami vsa ljudstva in vriskajte Bogu v radosti“ (Ps. 46.) — zakaj velike pomembe je ta dan za presveto osebo Jezusovo kakor tudi za vse vernike, ki bodo kot udje Kristovega telesa tudi deležni slave in veličastva svojega poglavarja. In ravno o tem dvojnem poslavljenju vam hočem govoriti ter rečem:

- I. Vnebohod Jezusov je poslavljenje Kristusa samega.
- II. Vnebohod Kristusov je poslavljenje vsega človeštva.

I. Vnebohod Gospodov je poslavljenje Kristusa,
1. ker zdaj prejmlje plačilo za svoje trpljenje.

Triintrideset let je živel Gospod med ljudmi in vse njegovo življenje od jaslic, v katerih je bil rojen, do križa, na katerem je umrl, je bilo le nepretrgana vrsta različnih težav in bolečin, sovraštva in preganjanja, s katerim so ljudje poplačevali njegovo neizrekljivo ljubezen. O znane so vam brezkončne bolesi in trpljenja, katera je Jezus za nas prestal; znane so vam bolečine njegovega svetega telesa in še večje bolečine njegove duše.

In če že pravimo, kadar se pravičen kristjan preseli v večnost, ki je ljubezen skazoval ljudem, katere pa oni niso hoteli spoznati, ampak ga celo za njegove dobrote voljo črtili in preganjali, da je prav, ker ga je Gospod poklical k sebi, od katerega bo gotovo prejel plačilo za svoja dobra dela: koliko bolj bomo rekli, da je Kristus po svojem prihodu od Očeta prejel neskončno plačilo. — Saj je on bil najljubeznivejši med vsemi, kar jih je kdaj živelo na zemlji, ki je le najboljše želel vsemu človeštvu, ki je bil prišel „iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega,“ ki je le po zemlji hodil, da bi dobrote delil. — Toda za svojo ljubezen je žel sovraštvo, za dobrote nehvaležnost, za svojo žarečo skrb preganjanje in obrekovanje in končno celo smrt — in sicer smrt na križu!

Nimamo besed, da bi izrekli neskončno plačilo, katero je pravični Oče svojemu Sinu pri njegovem povratku v nebesa za vse prestane bolečine izročil.

Ker je nedolžno Jagnje nosilo vse prekletstvo božje, zato zdaj tudi nosi vsa ljubezen božjo; ker je bilo preganjano po brezbožnejih, zato je zdaj našlo večno počivališče na desnici Očetovi; in vsaka duša, ki pride k Očetu, je novo veselje za Jagnje, novo plačilo za trpljenje; kajti njegova krijo je rešila in ji odprla nebo.

Zato glej za njim kristjan, ki si že morda veliko prestal nadlog in bolečin in so ti v težavah že lasje osiveli, oziraj se za vneboidočim Jezusom. On je izbojeval in prejemlje svoje plačilo. Tudi zate pride morda kmalu čas, da ti bo pravični Bog stotero poplačal nadloge, ki niso ni senca Jezusovih bolečin.

2. Vnebohod Kristusov je tudi za to poveličanje Gospodu, ker se ponižanemu Jezusu zdaj skazuje čast.

Z največega veličastva, s sijajnih nebes stopi Jezus na revno zemljo in se včloveči v devičinem telesu. V bornih jaslih je ležalo božje Dete, revne plenice so obdajale njegove ude in ko je odrastlo je zamoglo reči: „Ptiči imajo svoja gnjezda, lisice svoje brloge; ali Sin človekov pa nima, kamor bi položil svojo glavo.“ Da, še bolj je bil ponižan; na križu je umrl med razbojniki in njegovo telo je tudi ležalo v tistem grobu črne zemlje.

Toda, kdor se ponižuje, tega Oče povikša; obudil ga je od smrti v življenje in ga poklical s predpekla v nebesa. In ko se je Kristus vzdignil na Oljiski gori, mu je rekel: „Vsedi se na mojo desnico, dokler ne denem tvojih sovražnikov v podnožje tvojih nog.“ (Ps. 109, 1.)

Pa ni samo naključje, da se je Jezus na Oljiski gori k nebesom vzdignil. Na Oljiski gori je klečal, krvavi pot potil in prosil Očeta za pomoč, tu ga je brezbožna druhal obsula in zvezala; Oljiska gora je videla njegovo poniževanje. Naravno tisti gori je moral biti Gospod tudi povikšan, tista Oljiska gora je morala videti tudi njegovo poveličanje.

Pa ne samo mrtve oljike in z njegovo krvjo porošena tla so imele biti priča njegovega povikšanja; — tudi pred svojimi učenci, ki so videli toliko njegovega poniževanja, je moral biti poslavljen — pred njih obličjem se je veličastno vzdignil k nebesom; svitli oblak ga je odtegnil njihovim očem in vsa nebesa so se priklanjala zmagovalcu smrti in pekla, kralju veličastva.

3. Vnebohod Gospodov je pa tudi poveličanje Kristusovo, ker je prejel za svojo pokorščino neomejeno moč in gospodstvo.

Že o njegovih mladih letih piše evangelist: „Bil je svojim staršem pokoren.“ Sicer o mladosti nič ne pove, kakor da bi že to zadostovalo, kakšno je bilo njegovo življenje. „Prišel sem pravi Gospod — da bi spolnil voljo tistega, ki me je poslal“; apostol piše: „Bil je pokoren do smrti in sicer do smrti na križu.“ Večje pokorščine si celo misliti ne moremo, kakor je

bila Kristusova. — Pa ravno zato, ker je bila njegova pokorščina brez meje, mora biti njegova moč v nebesih neomejena; On, ki je znal tako pokoren biti, naj tudi vlada vekov veke, naj gospoduje z močjo in veličastvom.

Že tu na zemlji je imel moč, bolnike ozdravljati, mrtve obujati, vetrovom in morju zapovedovati, kako moč je šele zdaj prejel od Očeta za svojo pokorščino? — Zato pravi sam pred svojim vnebohodom: „Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji,“ in apostol piše: „Vse je postavil pod njegove noge.“ In zopet: „Jezus Kristus se je ponižal in bil pokoren do smrti, da do smrti na križu. Zato ga je tudi Bog povišal in mu dal ime, ki je nad vsa imena, da se v imenu Jezusovem pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo in da vsak jezik spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v veličastvu Boga Očeta.“ (Fil. 2, 8—11.) — Njemu je torej vse podvrženo, kar se giblje in živi, v njegovih rokah so vsi zemski svetovi; Gospod Bog mu je dal vlado in oblast in moč čez zemljo in čez sveto Cerkev, katero si je s svojo krvjo pridobil v last.

Glejte, k takemu veličastvu je došel Kristus s svojo pokorščino. Tudi nam je obljubljen nebeška čast in veselje, ako bomo zvesti služabniki Gospodovi, ako se bomo ravnali po njegovih zapovedih. Naše upanje se bo v resnico izpremenilo. „Sursum corda.“ Povzdignite kvišku srca, o kristjani, proti nebesom, ker ona so naša prava domovina; ne navezujmo se na to revno zemljo, ker Gospod jo je danes že zapustil in gori kraljuje z veličastvom ter nas čaka z večno krono. V duhu se povzdignimo za njim, ker ravno njegov vnebohod nam je priča našega proslavljenja.

II. Vnebohod Kristusov je poveličanje človeštva, ker

1. vnebohod Kristusov naredi poveličanje človekovo mogoče.

Časi so bili dopolnjeni, Gospod se je bil prikazal, umrl na križu, da je bilo vsakemu mogoče postati otrok božji. Ker je danes Kristus dovršil nalogo odrešenja, poslovil se je od zemlje, vzdignil se je k Očetu, „da bi nam tamkaj pripravil stanovanja“ in za vselej odprl vrata nebeška tistemu človeštvu, čigar podobo je bil nase vzal.

Da, stanovanja so pripravljena, pot ti je pokazan, ker Gospod sam pravi o sebi: „Jaz sem pot, resnica in življenje“ — zato le pogumno na pot, ki pelje v življenje; zapusti pa steze

temne sence, kraj pregreh; hudobij; kajti le sebi, kristjan, imaš pripisati, če si še v sponah satanovih in se še pred ostrim Gospodom treseš in če še tvoje srce ne občuti, kaj se pravi biti otrok Božji. In le sebi, edino sebi imaš pripisati, ako tvoja duša ne bo videla onih rajskih stanovanj očetovih — ampak bo daleč proč od obličja božjega zdihovala v večni temi.

2. Vnebohod Gospodov je tudi zato poslavljenje človeštva, ker mu obenem podeli potrebna sredstva, da doseže to poveličanje. Človek iz svoje lastne moči le malo premore. Akoravno mu je Kristus odprl nebesa, mu pot odprl, po kateri mu je mogoče dospeti v večna stanovanja, vendar bi to ubogemu človeku nič ne pomagalo, ako bi mu Bog vedno ne stal na strani in ga podpiral. Podoben je človek otroku, ki sicer vidi, kako mu oče naproti moli roke, ki tudi hiti k tem rokam, pa vendar omahuje in pade ako mu oče sam ne pride naproti. — In ravno to stori nam vsem nebeški Zveličar. Z nebes nam podaja svoje roke, nas podpira in nam da pomočke za naše povikšanje.

Odkar je Jezus šel kot Bog in človek v nebesa in sedi na desnici božji, imamo mogočnega srednika in besednika pri Očetu; on tam deluje, kar je na zemlji delal v blagor človeštva, katero je že tu hotel povzdigniti iz otrok teme v otroke luči in svetlobe.

Po uku sv. Tomaža i drugih obstoji njegova priprošnja in posredovanja za človeštvo v tem, da Jezus nebeškemu Očetu vedno predočuje svojo nebeško naravo in skrivnosti, ki so se v njej dovršile, in mu kaže rane katere je obdržal na veličastnem telesu, kot priče svoje grenke, za nas prestale smrti; da potemtakem neskončna za služnja svojega trpljenja in smrti neprenehoma očetu in Bogu daruje in tako nam vsem grešnikom pridobi odpuščanje, vsem ljudem milost in blagoslov.

„Dobro je — je rekel Zveličar, da grem tjakaj; — ker če ne grem, ne bo prišel tolažnik k vam; če pa grem, ga vam bom poslal.“

Da, odkar je Jezus posedel svoj prestol nebeški, pošilja svoji sv. Cerkvi sv. Duha, kateri prešinja njene ude z nadnaravnim ognjem, da morejo osvetliti in poveličati človeštvo.

Le poglejmo na bojevalce naše sv. Cerkve, ki so prelili kri za Jezusa! Bili so ti mučeniki tudi ljudje kot mi, in vendar se zdaj svetijo na strani Sinu božjega kakor zvezde na vse večne

čase. — Ali menite, da jim je bilo to iz lastne moči mogoče? — O ne; saj veste s koliko tolažbami jih je Jezus krepčal in poživiljal v najhujšem boju in jim včasi celo nebeško veličastvo pokazal, da bi tudi te pripeljal k enakemu poveličanju. Kakor je Gospod od nekdanj nebrojnim svetnikom, mučencem spoznavalcem, devicam in vdovam navdihoval pogum in pomoč, tako tudi nam vedno po sv. Duhu in po sv. Cerkvi deli sredstva za naše poveličanje.

3. Vnebohod Gospoda pa tudi v resnici proslavlja človeka. Blagoslovivši človeka na Oljiski gori, se je Gospod vzdignil v človeški naravi proti nebesom. Ker božanstvo Jezusovo takorekoč prav nikoli ni zapustilo nebeškega veličastva, je bil njegov vnebohod pravzaprav le povišanje in poveličanje njegovega človeštva. Duša in telo, ki sta vse grenkosti trpljenja okusila in izvršila odrešenje, naj bi torej plačilo za to uživala v večni slavi. — Ker je pa Kristus po mesu nam enak postal, zato je bila z njegovim vnebohodom počeščena človeška narava, sploh vse človeštvo, s tem da je v Kristusu bila duša in telo, deli človeka, povišana nad vse angele na prestol Najvišega. Zato pravi sv. Leon: „Vnebohod Kristusov je naše povišanje“; in pristavi: „Kamor je šla poveličana glava, tam sveti upanje tudi telesu,“ t. j. kamor je Kristus šel, naša glava, prišli bomo tudi mi.

Tisto telo tedaj, ki je bilo tako globoko padlo po Adamu in postalo umrljivo, je po Sinu božjem tako povišano; telo, od katerega so se bili čisti duhovi po Adamovem grehu obrnili, se zdaj občuduje od vseh nebeških moči. — Sv. Janez Zlatoust navdušeno popisuje veličastvo in slavo, k kateri je človeška narava po Kristusovem vnebohodu dospela, ko pripoveduje o velikem padcu človekovem in njegovem povzdignjenju. „Naša narava je bila povišana nad angele, je pustila daleč za sabo nad-angele, Kerubine in Serafine in vse moči nebeške in ni popred mirovala, dokler ni dospela do prestola Boga samega . . . Človek ni mogel globokeje pasti, kakor je bil padel in ne bolj povišan biti, kakor je bil od Kristusa povišan.“¹

Gospod je postal na zemlji naš brat, in on nas tako ljubi, da hoče še v svojem veličastvu ostati in v svojem vladarstvu kazati naše poveličanje.

¹ Sim. Knoll: Maria Rosenkranz - Königin.

Naj bo torej praznik vnebohoda dan veselja in zahvale zate, o kristjan, ker vidiš svojega Gospoda in sebe v Njem tako poveličanega. Da, hvali in preslavljaj Gospoda Boga! Gospod obhaja svoj veličasten vhod v nebo in človeštvo z njim. Posnemajmo Gospoda v poniževanju, v voljnem prenašanju trpljenja in lepi čednosti pokorščine; in potem bo za nas vseh dan vnebohoda, dan povikšanja, proslavljanja prišel; in ko nam kratka leta preteko, katere imamo še tu živeti, se bo tudi nam nebo odprlo in trpljenje bo poplačano, poniževanje in pokoščina nad vse proslavljeno. Amen.

Ant. Žlogar.

Šesta nedelja po veliki noči.

Vsak kristjan je dolžan o verskih resnicah se dobro poučiti.

In to vam bodo storili, ker ne poznajo ne Očeta, ne mene. Jan. 16. 2.

Božja beseda ali božji nauk Jezusov je naša dušna hrana, o kateri velja opomin nebeškega učenika: „Ne dajte za jed, katera mine, temveč za jed, katera ostane v večno življenje!“ (Jan. 6.) Skrbeti moramo torej zato, da vedno iznova dobivamo to dušno hrano, da duša lačna ne omaga.

Zakaj pa je dandanašnji toliko dušno onemoglih, da, lahko rečem, dušno otrpilih, mrtvih kristjanov? Reči moramo, da zato, ker jim manjka dušne hrane, božje besede, ali prav za prav, ker jo nočejo sprejeti, ker se je branijo. Zato njih duše hirajo in pešajo, dokler popolno ne onemagajo, da so dušno mrtve. In ako so mrtve njih duše, potem so v vedni nevarnosti pogubljenja, ker so mrtve za nebesa. Iz tega vsakdo lahko sklepa, kako neobhodno potrebno je poslušati božjo besedo, ki se oznanuje v pridigah. Da še več: dolžnost vsakega kristjana je, da posluša božjo besedo, 1. zato, ker vsak stan kristjana k temu sili in 2. ker noben izgovor ne more človeka od tega odvezati.

Preden vam dokažem, da je res dolžnost vsakega stanu, da se dobro pouči v verskih resnicah, pokazati vam moram, kaj se prav za prav pravi dobro znati krščanski nauk. Nekateri mislijo, da krščanski nauk morajo samo tisti znati, ki ga drugim razlagajo,

ki druge uče, drugi mislijo, da že to zadosti, ako človek zna cel katekizem na pamet, ali pa vsaj ve, koliko je božjih oseb, katere so božje in cerkvene zapovedi, ali da zna šest glavnih verskih resnic in morda še par molitvic: očenaš, vero itd., pa je že zadosti znanja. Toda v verskih resnicah dobro poduččen je le oni, ki dobro pozna vse dolžnosti, katere mu naklada krščanska vera, da pozna vse dolžnosti do Boga, do sebe in do bližnjega, da ve natančno, kako je v njegovem stanu treba živeti, da se zveliča, ker vsak stan ima kaj posebnega, kar je treba spolnovati le njemu, drugemu pa ne.

Skušnja nas uči, da se mora vsak človek v tisti stvari posebno izučiti, katero hoče izvrševati v življenju kot rokodelstvo, da si ž njo služi vsakdanji kruh. Tako n. pr. se mora kupec izučiti v kupčiji, čevljar v čevljarstvu, kmet v kmetovalstvu itd., ako se dodobra ne izuči, ne more svojega namena prav doseči. Ako pa človek že v posvetnih rečeh ne sme le površno se podučiti, kaj še le v onih rečeh, ki ne minejo, kjer gre za večno srečo ali nesrečo.

Mi vsi smo učenci enega skupnega mojstra Jezusa Kristusa, ki nas ne uči posvetnih umetnosti in znanosti, temveč največje umetnosti in najbolj potrebne znanosti, namreč to: kako se more priti v nebesa. Od tega se ne sme nobeden odtegniti, sicer sam sebe pahne v nesrečo. Toda ako je Kristus sam naš Učenik in mi učenci njegovi, ne smemo biti leni v poslušanju božje besede, temveč jo sprejeti z veseljem in ljubeznijo, pazljivo in spoštljivo, s sprejemljivim, pripravljenim srcem, s premislekom tako, da vsak nauk na se obračamo. Poslušati moramo božjo besedo, ker ta nam je namenjena ne le za par ur, za par mesecev, temveč za ves čas našega življenja. Kar je Bog po Mojzesu (V. 6. 6) govoril Izraelcem, to velja tudi vsem kristjanom; namreč: „Te besede (postave) naj bodo vedno v vaših srcih, zapišite jih nad vežna vrata, govorite o tem vedno s svojimi otroki, premišljuje jih, ako hodite po poti, ako se vležete in ako vstanete!“

Res je, da človek mora skrbeti tudi za svoje telo, da ne sme zanemariti svoje družine, ako jo ima; toda pred vsem pa je treba skrbeti za dušo; ker ta ne mine nikoli. Tu so namestu besede Jezusove: „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi.“ Ljubi moji poslušalci, mi smo kristjani bili, predno smo si izvolili svoj sedanji stan, in če tudi svoj stan zapustimo, kristjani vendar le še ostanemo, krščanskega imena

nam nikdo ne izbriše. Zato moramo nauk o krščanskih resnicah višje ceniti in raje poslušati nego vse druge nauke. A vendar čeprav mora vsak pameten človek temu pritrditi, vendar je toliko ljudi, ki besede božje nočejo poslušati.

II. Taki ljudje imajo vsakovrstne izgovore. Pravijo, da ne utegnejo poslušati božjo besedo, imajo preveč opravila, pravijo večkrat, da jim pridige niso všeč, da so ali preučene ali pa predomače itd.; sploh izgovorov je cela vrsta, ki so si pa vsi v tem enaki, da nobeden nič ne velja.

„Mi smo kmetje, rokodelci, kupci, in zato nam delo brani, da ne moremo poslušati božje besede. Ako mi dom zapustimo, kdo bo pa namesto nas doma delo opravil? Kadar pride dovolj časa, tedaj pa tudi jaz pojdem v cerkev poslušat božjo besedo.“ Tako in enako se izgovarjajo mnogi kristjani. Ali je kaj resnice na takem opravičevanju? Saj vsakdo iz skušnje ve, kako je! Izmed sto, ki se tako izgovarjajo, jih je komaj deset, ki resnico govore. NImajo časa? Pa jim recite: danes bo ta in ta veselica, ta in ta ples in zabava in bogve, kaj še vse, oh, potem imajo pa vsi dovolj časa; komaj čakajo, da gredo. Tam pa ni nobeden truden, nobenemu se nikamor ne mudi. Če ga kdo domov spravlja, pa le še pravi: Le še malo počakajmo, bomo kmalu šli itd. Ali ni res tako? Povsod gredo rajši ljudje, k vsakršnim slovesnostim in veselicam nego pa k službi božji in še bolj k božji besedi. Vidi se iz tega, da časa je sicer dovolj, le mlačni so tako zelo.

Mnogo jih je, ki se izgovarjaje: saj je še čas! Pridigo zmerom lahko slišim, tega in tega pa ne! Se bom še podučil o krščanskih resnicah, ko bom imel več priložnosti in časa!“ Tako tudi marsikdo govori. Takega kristjana pa bi jaz vprašal: „Ali mora Bog res vedno povsod zadnji biti; ali so res njegove zapovedi take, da jih sme slovek prestopati, katere hoče in kolikor hoče? Kaj pa ako bi Bog poslal k takemu kristjanu svojo deklo smrt, ali bi tudi tedaj klical: Le počakaj malo, nimam časa sedaj, moram še to in to videti, to in to še napraviti!“ Tedaj pa noben izgovor ne bo nič pomagal.

Iz tega pač vsakdo lahko spozna, da ima vsak kristjan dovolj časa za poslušanje božje besede, ako le hoče; ako pa tega ne stori, zanemarja to le iz dušne lehobe ali iz lahkomišelnosti.

Nekaterim pa tudi pridige niso všeč. Eni imajo rajši bolj trde, drugi bolj mehke. Toda, kristjani, povem vam, da pridigar je namestnik božji, ki oznanjuje božjo besedo, božji nauk, ne pa

svoj nauk. Ako bo vsak človek dajal pred Bogom odgovor o vsaki besedici, katero govori, koliko bolj bo vsak pridigar dajal odgovor o vsaki besedici, katero izpregovori na prižnici. Zato nima nikdo oblasti njegove besede soditi. Pridigar ni zato, da bi le hvalil svoje poslušalce in jih božal, češ, kako ste pridni, temveč zato, da jim resnico pove vselej in povsod, da se nikogar ne boji. „Resnica oči kolje,“ pravi pregovor. Tako tudi marsikdaj pridiga marsikomu oči kolje, ker ga je v živo zadela. Tak človek naj se nikar ne jezi, naj raje zahvali Boga, da je vsaj enkrat resnico zvedel. Trda pridiga se bolj prilega nego pa mila, ker si jo ljudje bolj zapomnijo. Neka ženska je prišla enkrat iz cerkve domov vsa vesela in je rekla: „Oh, danes so pa gospod tako lepo govorili, kakor bi rožice sadil!“ „No, kaj tako lepega so pa povedali?“ jo vpraša nekdo. Malo pomisli, potem pa pravi: „Oh, vse sem že pozabila od samega veselja.“ Kristjani, kaj pomaga še tako lepa pridiga, ako pa v srcu ne ostane, kaj pomagajo vse rožice, ako pa ostanejo brez sadu?

Neka redovnica iz karmelskega reda Frančiška od Jezusa je imela to lepo navado, da je vsakega pridigarja jako pazljivo in natančno poslušala. Ko je nekdanji neki pridigar prav dolgočasno in slabo govoril, so vse redovnice komaj čakale, da je bilo konec; ona pa je s toliko večjo vnemo poslušala. Po pridigi so jo vprašale tovarišice, kako je mogla tako pazljiva ostati. Ona pa jim je to-le primeroma povedala: „Ako je kdo na tujem, recimo v pregnanstvu, pa dobi ustno ali pismeno poročilo o starših ali bratih ali sester ali prijateljev, kako se jim godi v domovini, gotovo se veliko ali celo nič ne zmeni, kako je pismo, ali v kaki obliki se jim pove, ali je to pripovedovanje dolgo in lepo. Navadno je v taki priložnosti tem ljubše jim pripovedovanje, čim krajše in čim bolj priprosto je. Tako je tudi meni, ako poslušam kaj o svoji ljubi nebeški domovini, o Bogu, o njegovih zapovedih itd. Kaj pomagajo besede ali so take ali drugačne; vsebina govora, to je ono, kar se pove, na to se mora paziti in si zapomniti.“

Toda kako rado se zgodi, da med pridigo eden dremlje, drugi šepeče, tretji se smeje, četrtemu misli po svetu okoli rajžajo in šele peti morda paži res na besede pridigarjeve. Kako žalostno je, ako se mora reči: Komaj pride križ izpred oči, pade že Jezus iz spomina; komaj pravi pridigar „amen,“ pa je že vse pozabljeno! Kristjani, nobena pridiga ne sme ostati brez koristi; iz vsake

se moramo vsaj nekaj naučiti. Sv. Avguštin pravi: „Kakor pridna mravlja po leti skrbno zbira in spravlja vkupe, da more po zimi od tega živeti, tako naj tudi duša v času miru iz pridig in krščanskih nauk zajema obilne hrane, s katero se more v dneh hudih napadov in skušnjav oteti in rešiti.“

Da pa človek res kaj zapomni, mora pazno poslušati, misli zbrane imeti pri stvarini, o kateri se govori. Zgled naj bo slavni cesar Konstantin, ki je vedno stoje poslušal pridigo. Ko ga je nekaj neki škof opomnil, naj se vrede, odgovoril mu je: „Meni se zdi neprimerno, da bi tako zložno in z nepazljivimi ušesi poslušal božjo besedo.“ Kadarkoli se je govorilo o sv. rečeh, vselej je pomnožil svojo pazljivost in pobožnost se je razlila po njegovem obrazu.

Kdor hoče iz pridige kaj sadov imeti, mora skrbno in pazljivo, z zbranim duhom poslušati in vse nase obračati, ne pa na druge. Tako si vsaj glavne resnice zapomni. Takoj po pridigi ali pa že nekoliko med pridigo mora to premišljevati in iz tega nauke zase povzemati. Tako mu vsaka pridiga vsaj nekaj koristi, vsaj nekaj sadu zapusti.“

Pokazal sem vam vsaj na kratko, kako potrebno je za vsakega človeka, kateregakoli stanu, da posluša božjo besedo, da Bog sam to tirja; dokazal sem vam pa tudi, da noben izgovor od pridige ne opravičuje, da je le malomarnost, lenoba in lekomiselnost kriva, da se ljudje božji besedi odtegujejo. Kdor hoče zveličan biti, mora pošteno, krščansko živeti; da pa zna tako živeti, mora vedeti, kako je treba živeti; to pa ga uče pridige. Kdor hoče torej zveličan biti, mora krščansko živeti, da pa zna krščansko živeti, mora pridige poslušati! Kako resnične so besede Jezusove: „Blagor jim, ki besedo božjo poslušajo in jo ohranijo!“ O takih Jezus ne bo rekel, „da ne poznajo ne Očeta, ne njega.“ Amen.

† J. Benkovič.

Binkoštna nedelja.

Očitno pričevanje verskega prepričanja.

Luč je prišla na svet in so ljudje bolj ljubili temo kakor luč; zakaj njih dela so bila hudobna. Jan. 3, 19.

Lep praznik praznujemo danes, praznik posvečen tretji božji osebi, sv. Duhu. S tem je lepo završen krog cerkvenih godov. O božiču se spominjamo neskončne ljubezni nebeškega

Očeta, ki je iz ljubezni do nas poslal na svet svojega edinorojenega Sina; o veliki noči se spominjamo Sina božjega, ki je iz ljubezni do nas neizmerno trpel, da nas je odrešil; o binkoštih pa slavimo sv. Duha, ki je Duh ljubezni in resnice. Užgal je namreč v kristjanih gorečo ljubezen in srčnost, da z veseljem in neustrašeno pričujejo božji nauk. Jezus sam je rekel o sebi, da je „resnica,“ o sv. Duhu pa je rekel, da je „Duh resnice,“ ki bo verne kristjane v resnici, katero je on učil potrdil in ohranil.

Ali je bilo pa potreba, da je prišel sv. Duh na svet? Da, bilo je treba! Apostoli so sicer trdno verovali, da je Kristus pravi Bog, ki je prišel iz nebes, a vendar v veri še niso bili potrjeni. Ko so Jezusa vjeli, so ga vsi zapustili; prvak apostolov sv. Peter ga je celo trikrat zatajil. Ko je Jezus 40 dni po svojem vstajenju šel v nebesa, so bili apostoli zopet v takem strahu, da so pri zaklenjenih durih celih 10 dni molili in čakali s strahom sv. Duha. Kaj bi bilo, ako bi sv. Duh ne prišel nad apostole? Gotovo bi z apostoli vred vse Kristusovo delo razpadlo. Zato je Jezus svojim učencem zopet in zopet napovedal sv. Duha, „ki jih bo tolažil, osrčeval in utrjeval, učil vse spolnovati, kar jim je Jezus zapovedal, ki bo pričeval, da je Jezus resnico govoril.“

ln prišel je določen dan sv. Duh nad apostole v silnem šumu in pišu v podobi ognjenih plamenečih jezikov. ln kaj je bil uspeh tega? Apostoli, poprej tako boječi, da so se zbali vsake stvarice, da si niso upali pokazati očitno svojega prepričanja, postali so kar naenkrat kakor srčni levi, ki so brez strahu učili ljudstvo božji nauk, ki so se drznili celo grajati njih krivico, ker so Jezusa po nedolžnem umorili. ln sad vsega tega je bil, da se jih je še tisti dan izpreobrnilo nad 3000, ki so se oklenili edinozveličavnih božjih naukov. Toda, to je bil šele začetek. Potem so učili brez prestanka dan na dan, reči smem, noč in dan. Nesli so božjo besedo na vse strani sveta: ln omnem terram exivit sonus eorum, — — uresničile so se besede psalmistove. Ni jim šlo vedno gladko izpod rok. Morali so mnogo trpeti povsodi; a tedaj se trpljenja niso bali, še veselili so se ga. Sv. pismo pravi, da so bili veseli, ker so imeli priložnost za Jezusa kaj trpeti. ln ostali so stanovitni do konca. Nobena beseda, nobena obljava, nobena kazen in muka jih ni mogla premakniti od njih prepričanja; po vrsti so dali svoje življenje za svoje prepričanje, za vero.

Kristjani, to je dar sv. Duha, katerega so prejeli apostoli. A sv. Duha niso prejeli le apostoli; prejemajo ga še dandanašnji vsi odrasli kristjani v zakramentu sv. birme, da morejo svojo krščansko stanovitno in do konca pričati. Jezus sam je rekel, da „Duh resnice, ostane z nami vse dni do konca sveta.“ Torej sv. Duh je tudi z nami; sprejeli smo ga pri sv. birmi.

Ali je pa sv. Duh tudi nam potreben? Da, kristjani, reči moram, sv. Duh je tudi nam potreben, nič manj kakor apostolom. Sv. Duh je kristjanu potreben zlasti v sedanjih časih, da bi nas potrdil v veri, da bi se svoje vere ne sramovali, da bi jo srčno in stanovitno v dejanju pričali.

Zato hočem danes, ko nam mora živo stati pred očmi obljuba, katero smo storili pri svetem krstu in pri sveti birmi, namreč, da hočemo sveti veri do konca zvesti ostati, govoriti o očitnem pričevanju verskega prepričanja ali kako potrebno je, da sveto vero v dejanju spričujemo in kako sramotno in pregrešno je ako se svoje vere sramujemo.

Predragi v Kristusu! Slišali ste že nekaterekrati govoriti o katoliški veri; in danes bodete zopet. Zakaj neki? Zato, ker je potreba! Kaj? začudil se bo kdo; o katoliški veri nam je treba govoriti? Saj smo vendar vsi kristjani, katoličani; in tudi tega se ni še bati, da bi se svoji veri izneverili in h kaki drugi pristopili! — No, to je res, da smo vsi kristjani, ker smo vsi krščeni. Samo to vas še vprašam: Ali pa smo tudi vsi kristjani enaki? Ali vsi kristjani enako kažejo v dejanju, kaj so, da so učenci Jezusovi? Ljubi v Kristusu! Izkušnja nas uči, da so ljudje, ki zive tako, da bi človek res skoro dvomil, ali so katoličani ali kaj drugzega. Ako jih kdo na to opomni, takoj začno zatrjevati, da so dobri katoličani; nič jim ni hujšega, nego to, ako jim kdo to odrekuje. Če potem vprašamo po dokazu, da so res katoličani, sklicujejo se na to, da so krščeni; drugzega dokaza skoro nimajo. A takim kličem v spomin besede Jezusove: „Kdor veruje in je krščen, bo zveličan, kdor pa ne veruje, bo pogubljen.“ Ali čujete? Kdor veruje in je krščen, bo zveličan! Torej ni zadosti, da je človek krščen; ako odraste, mora tudi verovati, ker Kristus nas uči zopet: „Kdor ne veruje, bo pogubljen“ in drugje beremo: „Brez vere ni mogoče Bogu dopasti.“ — Pa poreče zopet kdo: „Saj verujemo!“ Jaz pa zopet vprašam: „Kaj pa verujete?“ „Kar spoznamo, da je potrebno verovati!“ odgo-

voril bo kdo. „Kar se nam zdi!“ Kdor samo to veruje, kar njemu ugaja, kar se njemu pravo zdi, ta ima sicer vero, toda krščansko-katoliško ne. Katekizem nas uči, da se pravi krščansko-katoliško verovati „za resnico imeti v se, kar je Bog razodel, vse, kar nas sveta cerkev uči, naj bo v svetem pismu zapisano, ali pa ne.“ Torej vse, prav vse je treba verovati, ne pa samo to, kar se zdi prijetno in koristno. Pa nam poreče zopet kdo, da vse veruje, kar ga sveta vera uči, a njegovo življenje pa le ne spričuje da je to resnica. Takim veljajo besede Jezusove: „Kdor mene zataji pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih.“ S temi besedami Jezus naravnost pravi, da še nikakor ni zadosti, ako človek vero nosi v srcu, mora jo tudi očitno v dejanju pokazati, ne se je sramovati. Kdor se Boga sramuje na tem svetu, njega se bo Bog sramoval na onem svetu in mu ne bo dal, česar ga bo prosil.

Sedaj pa, kristjani, le malo pomislite, koliko je kristjanov na svetu sedaj, ki se sramujejo svoje vere, sramujejo molitve, sramujejo čednosti, sramujejo svetih zakramentov, sramujejo vsega svetega in božjega! Ali ni res tako? Ali ni res, da je sedaj mnogo takih kristjanov na svetu, ki slišijo rajši, da jih svet ima kot hudobne, sprijene, nego kot dobre, poštene kristjane? Koliko jih je, ki si štejejo v večjo čast, da znajo gnusno kleti, nego pa pobožno moliti! Čednosti se sramujejo, razuzdanosti pa ne! Pa recite, če ni res!

Ljubi moji, ali ni to res žalostno znamenje; ali si res smemo misliti, da imajo taki ljudje kaj vere? In ako mi vendarle zatrjujejo, da jo imajo, vprašam jih slednjič: „Kateri Kristus neki je to čudno vero učil?“ Jaz gotovo ne vem; to pa vem dobro, da take vere ni učil tisti Kristus, ki je za nas na svetem križu umrl!

Kaj pa je vzrok, da se toliko ljudi svoje krščanske vere sramuje, da jo noče v dejanju očitno pokazati? Glavni izgovor, ki se največkrat sliši, je. „Kaj pa bodo ljudje rekli?“ Ljubi kristjan, ti se bojiš torej ljudi, zaradi njih ne služiš Bogu, kakor bi moral: Jaz pa tebe vprašam: „Kaj pa bo Bog rekel, ako se boš ljudi bolj bal kakor pa njega?“ Prepričan sem, da vsakdo, kdor se sramuje svojo krščansko vero očitno pokazati, mora se tudi samega sebe sramovati, ker spoznati mora, da je res pravi suženj vseh ljudi, ker se jih boji bolj kakor pa Boga. Kdor zna le količkaj misliti, lahko spozna, kako velika neumnost je, v taki stvari bati se ljudi. Kdo pa so tisti, ki zasmehujejo zveste, po

božne kristjane? Najboljši, najvzlednejši gotovo niso! In na take naj bi se ozirali? Sploh pa te vprašam, ljubi kristjan, kdaj pa boš vsem ljudem ustregel. Nikoli, prav nikoli, čeprav se trudiš na vse moči. Saj še Jezus ni mogel vsem ustreči; on sam je rekel: „Ko je nastopil Janez in ni jedel in ni pil, rekli so, da je od hudiča. Potem pa je prišel Sin božji in ta je jedel in pil, pa so mu rekli, ta človek je pijanec in požrešnež, prijatelj mitničarjev in grešnikov.“ Zato pravim, da je svet velikanski Babel, kjer vsak po svoje govori; zato ni vredno, da bi se ozirali na tako besedičenje.

A tak strah pred ljudmi ni le gola nespamet, temveč tudi greh. Zakaj? Zato, ker tak človek ljudi bolj časti in spoštuje nego Boga. Tak kristjan krade Bogu ono čast, katera mu gre. Zaradi par besedi se tako dati zbegati, da se pozabi na Boga, vsemogočnega Stvarnika nebes in zemlje, to ni mala stvar, v tem se gotovo Bog zelo razžali. A to je tudi nehvaležnost do Boga. Glej, kristjan, vse, kar imaš, zdravje, srečo, premoženje, vse imaš od Boga. On je res tvoj dober skrben Oče, ki po očetovski zate skrbi. Kaj pa imaš od tistih ljudi, ki se morda iz tvojega svetega verskega prepričanja norčujejo, ki te zasmejujejo zato, ker Bogu zvesto služiš? Kaj imaš od njih? Nič, prav nič! Glej, in teh se bojiš, za njih govorjenje se zmeniš, čeprav dobro veš, da je prazno in grešno, za Boga pa ti ni mar? Ali si moreš še kako večjo nehvaležnost misliti?

Kdor se ljudi bolj boji nego Boga in zato ne spričuje očitno svojo vero, pregreši se tudi zoper resnico. Resnico zatajiti pa se pravi Boga zatajiti. Resnico zatajiti ali zamolčati zaradi ljudi, to pa res ni prav možato in lepo; to je ne vredno za vsakega kristjana. Bojmo se greha in laži, ne pa resnice. Resnico pa govorimo povsod, naj bo ljudem všeč ali pa ne. Ako smo res dobri, zvesti kristjani, otroci božji, ne smemo se sramovati svojega dobrega Očeta, ne smemo zatajiti svoje dobre matere katoliške cerkve, sicer nismo vredni, da za nas skrbi.

Kdor se boji svojo vero v dejanju kazati, pregreši se že sam na sebi, ker se ljudi bolj boji nego Boga. Pregreši pa se tudi zaradi pohujšanja, ker daje s tem slab zgled svojemu bližnjemu. Zakaj jih je toliko kristjanov, ki so izgubili svojo vero, ali ki vsaj ne žive po njenih postavah? Mnogo jih je, ki bi bili prav dobri kristjani, pa si mislijo; „ako oni ni, zakaj pa bi bil jaz! Ako je onemu vseeno, ali je pobožen ali ne, zakaj pa bi se jaz toliko za to trudil!“

Ne, kristjani, to ni prav! Kdor ima le količkaj srca, spoznati mora, da ni zadosti, vero samo v srcu nositi, treba jo je tudi v dejanju spričevati, pokazati se pri vsaki priložnosti dobrega zvestega kristjana. Ne dajmo se zapeljati in premotiti od hudobnega, izprijenega sveta, četudi zasmehuje in zaničuje vse, kar je veri zvesto udano. Saj vsakdo lahko izpozna, da tisti, ki se norčuje z dobrih kristjanov, sam o sebi spričevalo daje, da ni nič prida.

Lep zgled, kako moramo svojo vero očitno spričevati in se je ne sramovati, nam je slavni vojskovodja oče Radecki. Ta je vpričo vseh svojih vojakov imel navado, da je konja jahaje na bojišču, nosil rožni venec v rokah in nanj molil. In Bog mu je dal moč, da je vedno zmagoval sovražnike. Ž njim je bil v vojski še drug vojskovodja Žulaj, ki je bil pa vse drugačen, nego Radecki. Žulaj se za vero ni nič menil, zato pa mu tudi Bog ni dal sreče v vojski. Stari možje, ki so se vojskovali v tej vojski, radi povedo marsikaj lepega o blagem Radeckemu, o Žulaju pa le slabo. Zato se glasi neka domača pesem: „Radecki je bil en fajn gospod, Žulaj pa je bil en vel'k falot!“

Ta slavni oče Radecki nam bodi zgled! Tudi mi smo vojaki, vojaki Jezusovi. Tudi nam se je boriti zoper hudobni izprijeni svet. Huda je ta vojska, a da zmagamo, moramo prositi Boga. Lastne moči so gotovo preslabe. Prosimo sv. Duha, naj tudi nas osreči, izpremeni v junake, kakor je apostole izpremenil iz bojazljivih v srčne, neustrašljive. Sv. Duh naj nas razsvetljuje, on naj nas vodi, on naj nas osrčuje in hrabri, da v vojski za nebesa ne omagamo, da se ne sramujemo nikoli in nikjer svojega vojskovodje Jezusa Kristusa, da pokažemo povsod, čegavi smo. Držimo se besed sv. Pacijana, ki pravi: „Christianus mihi nomen, catholicus cognomen.“ „Kristjan, je moje ime, katoličan pa moj priimek.“ Ne zmenimo se, naj svet govori in sodi, kakor hoče.

V pišu in šumu je prišel sv. Duh nad apostole, ko jih je osrčil, utrdil v veri. Piš in šum in hrup in zabavljanje nastaja tudi tedaj, ako začne sv. Duh delovati v kristjanih, jih osrčevati, da se hudobnem svetu upro. Ni čuda, vladar luči in vladar teme, ne moreta vkupe prebivati. Eden se mora ogniti. Luč, božja luč svete vere je zmagala še vedno in bo zmagala temo zmot, temo hudobnega duha. In mi kristjani smo, kakor pravi Kristus „otroci luči“, torej se nam ni bati ničesar. Zato se spominjajmo vedno besedi Gospodovih, ki pravi: „Kdor bo mene spoznal pred ljudmi, tega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih.“ Amen.

† J. Benkovič.

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Šmarnice: Marija Devica najmodrejša*. Zbral in uredil Andrej Šimenec, župnik v Retečah. Ljubljana, 1908. 12^o. Str. 281. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — Tiskala Katoliška Tiskarna. Cena vezani knjigi 2.40 K.

Že v zadnjem zvezku „Duh. Pastirja“ (str. 224) smo naznanili letošnje Šmarnice in podali njih vsebino. Ker smo bili zadnjič s prostorom na temem, naj danes še dostavimo, da je knjiga v resnici dobro pisana in spretno in skrbno sestavljena. Pisava je poljudna, lahkotna in gladka; sestavki so jedrnat, tako, da knjiga ni prevelika, pa ima vendar veliko tehtne vsebine. Zgledi so dobro izbrani, prav mikavni in ganljivi. — Ker je šmarnična pobožnost pri Slovencih tako zelo priljubljena in v ljubljanski škofiji tudi ukazana (Synod. dioec. Labac. II. str. 32), zato še zlasti z veseljem pozdravljamo vsake nove dobre „Šmarnice“, in take so „Šmarnice“: „Marija Devica najmodrejša“, s katerimi je župnik Andrej Šimenec obogatil naše šmarnično slovstvo. Prepričani smo, da bodo rodile povsod obilno sadu, kjer se bodo rabile.

2. *Ave Marija!* Slovenski nabožni list za jugoslovanske izseljence v Ameriki. Izhaja začetkom vsakega meseca. Izdaja družba sv. Rafaela v New Yorku za slovenske izseljence v Ameriki. Naslov za dopise in naročnino je „Ave Maria“. 135 E 2 nd. St., New York. Za Evropo stane K 3.75. — Kakor kaže prikupna prva številka „Duh. Pastirju“ poslanega nabožnega lista v Ameriki, so dobili v njem naši rojaki onstran morja prav važen pripomoček za vzpodbujanje h krščanskemu življenju. „Ave Marija“ prinaša v prvem delu imenovanemu namenu primerne pesmi, sestavke in članke; v drugem delu nas seznanja z uspešnim delovanjem družbe sv. Rafaela, v tretjem delu pa poroča o razvijanju verskega življenja po slovenskih župnijah in naselbinah. „Ave Maria“ bo v zvezi z „Bogoljubom“, tako da si bodo naročniki v Ameriki lahko oba lista obenem naročili. — Zaslužnemu uredniku in našemu sotrudniku, misijonarju P. Kazimiru Zakrajšku, ki je postavil z imenovanim listom rojake v Ameriki pod mogočno varstvo Marijino, želimo v njegovem neumornem delovanju najlepšega uspeha!

A. S.

3. *Boj za slovensko vseučilišče*. Spisal Andrej Veble. V Ljubljani, 1909. Založila in izdala „Slovenska dijaška zveza“. Tiskala Katoliška Tiskarna. Str. 67. — Cena 50 vin.

Imenovana knjiga skuša popularizirati slovensko vseučiliško idejo. V ta namen opisuje početke ljubljanskega vseučilišča za dobo katoliške reformacije, Francozov in v l. 1818.; nakratko navaja tudi najnovejše delovanje za slovensko vseučilišče izza l. 1898. Dobro pobija nasprotné ugovore in pojasnuje potrebo in zahtevo slovenskega vseučilišča v Ljubljani z ozirom na anarhične razmere na nemških vseučiliščih in z ozirom na koristi slovenskega dijaštva in ljudstva. Končno očrta razmerje vseučilišč do svetovnega naziranja in do bogoslovne fakultete.

Knjižica je kratek, a jasen in pregleden izvleček iz nevesele zgodovine našega kulturnega stremjenja; pridejani obrazec za tozadevne peticije pa lahko izvrstno služi kot energičen izraz neuklonjene ljudske volje.

K.

B.

1. *Treu zur Kirche!* Predigten über Glaube und Kirche gehalten im Dome zu Fulda. Fulda 1907. 8^o — O priliki 1150. jubileja, odkar je umrl mučeniške smrti apostol Nemcev, so se obhajale na njegovem grobu pomenljive cerkvene slavnosti, pri katerih se je oznanovale tudi na prav slovesen način beseda božja. Spomin na ta jubilej je knjižica, ki je vsega priporočila vredna. Nudi nam sicer le 14 govorov, a že imena posamnih govornikov so nam porok, da je to le izbrana homiletična tvarina. Govorili so izvečine menihi benediktinci, dva govora sta imela tudi škofa Keppler in Korum. Smer vseh govorov je bila, vzbujati v poslušalcih ljubezen in zvestobo do Cerkve. V to svrho so najprej štiri govori o štirih znamenjih Cerkve, potem pa je devet slavnostnih govorov v čast sv. Bonifaciju. Ne smemo zamočlati tudi znamenite pridige o redovništvu, ki jo je imel slavno znani benediktinec p. Avguštin grof Galen. — Ali ima knjižica za nas in naše razmere praktično vrednost? Gotovo jo ima in še prav veliko. Ali ni tudi naša dolžnost, zlasti dandanes, govoriti o Cerkvi in znamenjih, po katerih pravo Cerkev spoznamo? *Mutatis mutandis* se tudi govori o sv. Bonifaciju dajo porabiti za naše patrocinije in druge slavnosti. V tem smislu je knjiga priporočila vredna. Dr. A. K.

2. *Wunder und Christentum.* Konferenzen, gehalten in der Hof- und Domkirche zu Graz von P. Reginald M. Schultes, O. Pr. S. Theol. Lector. Graz, 1909. Ulrich Moser. Str. 128. Cena 1'60 K. — Potreba današnjih dni je povzročila, da se tudi v homiletičnem slovstvu tako pogosto porajajo apologetični spisi. Prav res: ob dnevih skrajno brezverskih, zlasti po večjih mestih, je treba, da govornik visoko dvigne svoj glas v obrambo resnice. Tako je storil tudi naš pisatelj. V uvodu nam podaje besede apologeta Reinholda: Ako je čudež nemogoč, potem so evangeliji nevžitna zmes neverjetnih in nemogočih pravljic. Če je pa čudež mogoč, potem je evangelijski razodetje božje. Deset konferenc, logično lepo razvrščenih in stvarno marljivo sestavljenih, nam kaže: 1. čudež in moderno omiko, 2. čudež in naravno vedo, 3. ali more Bog delati čudeže? 4. moralno nujnost čudežev, 5. kaj čudeži dokazujejo? 6. ali je Kristus čudeže delal? 7. vstajenje Kristusovo, 8. čudež prvega razširjanja krščanstva, 9. nadaljnje razširjanje krščanstva, 10. borbo Cerkve v sedanosti. Kdor meni, da mu je potreba govoriti o tej apologetični vsebini, naj si knjigo nabavi. Ne bo mu žal, ker podaja resnobne hrane v vabljivi obliki. Dr. A. K.

3. *Sonn- und Festtagsexhorten.* Von Franz Peppert, weiland Dechant und Katechet im k. k. Zivil-Mädchenpensionat in Wien. Graz, Ulrich Moser 1909. 8^o. Str. 282. Cena 3 K. — Pisatelj, ki je že v večnosti, je bržčas s svojimi ekskortami pri doraščajočih deklicah dosegel lepih uspehov. Zlasti se vidi, da si je mnogo prizadeval za gladek, lepo zaokrožen jezik. V tem pogledu smo s knjigo prav zadovoljni. Da bi pa nudila globokih in originalnih misli in da bi zasledovala praktično smer, kakor trdi v predgovoru izdajatelj knjige (p. G. Daxenbichler, S. J.), tega se poročevalec ni mogel prepričati in mislimo, da bi tudi izdajatelj le s težavo doprinesel dokaz resnice za svojo trditev. Po naših mislih knjiga ne presega srednje mere blaga te vrste. Pač pa jo diči to, da je kratka in da posamezne resnice podaje v lepi obliki.

Dr. A. K.